

Harcerze ze Zdołbunowa uczili swojego patrona

Здолбунівські харцери помолилися за свого патрона

9 lutego w katedrze Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku zdołbunowscy harcerze uczcili modlitwą Adolfa Piotra Szelażka, biskupa łuckiego.

69 lat temu, 9 lutego 1950 r., umarł – a w języku kościelnym «narodził się dla nieba» – Adolf Piotr Szelażek, ordynariusz łucki w latach 1925–1950. W sobotę na poranną mszę świętą poświęconą tej rocznicy przybyła grupa młodzieży ze Zdołbunowa. Byli to członkowie miejscowych drużyn harcerskich na czele z Aleksandrem Radicą, komendantem Hufca «Wołyń» Harcerstwa Polskiego na Ukrainie. Hufiec jako jednostka strukturalna ruchu harcerskiego składa się z drużyn. Do łucka przybyła 18. Zdołbunowska Drużyna Harcerzy «Skala» im. Adolfa Piotra Szelażka oraz 29. Zdołbunowska Drużyna Harcerów «Horyzont» imienia Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus.

Drużyny harcerskie nieprzypadkowo mają takie właśnie nazwy. Jak powiedział Aleksander Radica, gdy zakłada się drużynę, harcerze tradycyjnie wybierają dla niej patrona. Może nim zostać osoba związana z ojczystym krajem, która będzie

godnym przykładem dla młodzieży. Gdy powstawała 18. drużyna na patrona wybrano Adolfa Piotra Szelażka, ostatniego biskupa łuckiego przed długim okresem reżimu komunistycznego. Biskup przez ćwierć wieku był dobrym i wiernym pastorem dla miejscowych katolików i w trudnych czasach nie pozostawił powierzonych mu trzody. Odważnie znosił zastraszanie, przesłuchania, a później więzienie i wydalenie z ukochanego przez siebie Wołynia. Świętość życia osobistego, wierność Kościołowi i heroizm cnót Adolfa Piotra Szelażka, ordynariusza łuckiego, stały się podstawą, aby w 2013 r. rozpoczęto jego proces beatyfikacyjny. Teraz trwa ostatni etap tego postępowania, wkrótce więc Wołyń otrzyma kolejnego niebiańskiego patrona.

18. drużyna początkowo była mieszana, składała się z dwóch zastępów chłopców i dwóch dziewczęcych. Kiedy zaś utworzono 29. drużynę

9 лютого в кафедральному соборі Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку здолбунівські харцери вшановували Адольфа-Петра Шельонжека, луцького єпископа.

69 років тому, 9 лютого 1950 р., помер – а в Католицькій Церкві говорять «народився для небес» – Адольф-Петро Шельонжек, луцький ординарій у 1925–1950 рр. У суботу на ранкову святую месу, приурочену цій річниці, прибула група хлопців та дівчат зі Здолбунова. Це були члени місцевих харцерських дружин на чолі з Олександром Радіцею, комендантом загону «Волинь» Польського харцерства в Україні. Загин як структурна одиниця харцерського руху складається із дружин. У Луцьк приїхали 18-та здолбунівська дружина харцерів «Скала» імені єпископа Адольфа-Петра Шельонжека і 29-та здолбунівська дружина харцерок «Горизонт» імені Святої Терези від Дитяти Ісуса.

Харцерські дружини не дарма носять саме такі імена. Як розповів Олександр Радіца, при заснуванні дружини за традицією харцери завжди вибирають собі патрона. Ним

може бути особистість, пов'язана з рідним краєм, яка була би гідним прикладом для молоді. При створенні 18-ї дружини патроном обрали Адольфа-Петра Шельонжека – останнього перед довгими роками комуністичного режиму луцького єпископа. Владика Шельонжек упродовж чверті століття був добрим і вірним пастирем для місцевих католиків, який не покинув довірену йому паству у важкий час. Він мужньо переніс і залякування, і допити, і ув'язнення, і вигнання з любові його серцю Волині. Святість особистого життя, вірність Церкві та героїчність чеснот Адольфа-Петра Шельонжека, луцького ординарія, стали підставою для того, що у 2013 р. розпочався процес його беатифікації, тобто визнання блаженным. Зараз триває останній етап процесу, тож невдовзі Волинь отримає ще одного небесного покровителя.

18-та дружина спочатку була змішаною, в ній нараховувалося

Навчання в Польщі:
програма для Полонії

Studia w Polsce:
program dla Polonii

NAWA

сторінка 3

Збереглася лише
гробниця Ворцелів

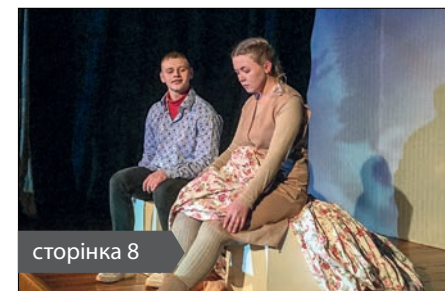
Zachował się tylko
grobowiec Worcellów

сторінка 5

«Гармидер» і консульство:
10 років співпраці

«Harmyder» i konsulat:
10-lecie współpracy

сторінка 8

Волинь на листівках
видавництва «Książnica Atlas»

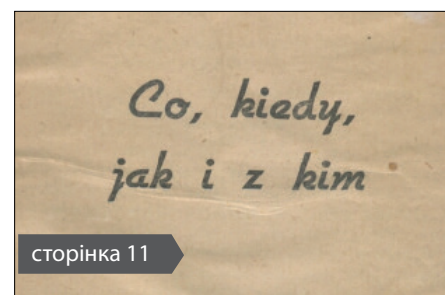
Wołyń na pocztówkach
«Książnicy Atlas»

сторінка 10

«Що, коли, як і з ким»
під ногами

«Co, kiedy jak i z kim»
pod nogami

сторінка 11

Дорога до Костиуchnówки zostanie wyremontowana za europejskie pieniądze

Дорогу до Костюхнівки відремонтують за європейські кошти

Do jesieni 2020 r., zgodnie z projektem opracowanym wspólnie przez Maniewicką Rejonową Administrację Państwową oraz Gminę Bielany, planowane jest zakończenie kapitalnego remontu drogi prowadzącej do Kostiuchnowki w rejonie maniewickim na Wołyniu.

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 wybrano 10 projektów, które zostaną zrealizowane w obwodzie wołyńskim. Całkowite finansowanie programu wynosi 17 mln euro. Informację podaje Wołyńska Obwodowa Administracja Państwowa na swojej stronie internetowej w rozdziale «Transgraniczna współpraca».

Jeden z projektów – «Drogi łączące polskie i ukraińskie granice» – jest realizowany wspólnie przez Maniewicką Rejonową Administrację Państwową oraz Gminę Bielany. Polega na przebudowie 16,8 km drogi w kierunku Sobieszyczce-Kołodije-Wołczesk-M-07-Komarów-Roznische-P-14, w tym odcinka ze wsi Kostiuchnowka prowadzącego do drogi M-07, obejmuje także założenie oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii we wsiach Kostiuchnowka, Huta Lisowska, Lisów i Wołczesk. Ponadto program zakłada usunięcie drzew i krzewów z pasów awaryjnych, ułożenie poprzecznych i podłużnych stoków z jezdni z urządzeniem kuwet i drenaży oraz prezentację policji i służb ds. sytuacji nadzwyczajnych dla uczniów placówek oświatowych powiatu maniewickiego nt. zasad bezpieczeństwa drogowego.

Należy podkreślić, że droga obwodowa o znaczeniu lokalnym, prowadząca do Kostiuchnowki,

jest obecnie w złym stanie z powodu zniszczonej nawierzchni asfaltowo-betonowej, braku oznakowania, słupków odbłaskowych, znaków drogowych, oświetlenia jezdni i chodników.

Według zatwierdzonego na posiedzeniu Maniewickiej Rady Rejonowej programu celowego «Drogi łączące polskie i ukraińskie granice» na lata 2018-2020, w realizacji projektu wezmą udział Maniewicka Rejonowa Administracja Państwowa, Maniewicka Rada Rejonowa, Rada Wsi Kostiuchnowka, Rada Wsi Lisów oraz Służba Drogi w Obwodzie Wołyńskim. Wysokość finansowania programu wynosi 1,52 mln euro, z czego 1,37 mln euro to dotacje unijne, a 4,6 mln euro – współfinansowanie z budżetu obwodu i rejonu.

Na stronie Maniewickiej Rejonowej Administracji Państwowej zaznaczono, że zgodnie z wynikami konkursu przeprowadzonego pod koniec stycznia 2019 r., na koordynatora projektu wybrano Romana Chimkę, na eksperta ds. rachunkowości – Nadię Semenjuk.

Realizacja projektu «Drogi łączące polskie i ukraińskie granice» zgodnie z planem potrwa do 16 września 2020 r.

Olga SZERSZEŃ

До осені 2020 р., відповідно до проекту, розробленого спільними зусиллями Маневицької районної державної адміністрації та гміни Біляни, заплановано завершити капітальний ремонт дороги, що веде до Костюхнівки Маневицького району на Волині.

Так, у рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 було відібрано 10 проектів, які реалізовуватимуть у Волинській області. Загальне фінансування програми становить 17 млн євро. Про це йдеться на сайті Волинської облдержадміністрації в розділі «Транскордонне співробітництво».

Один із проектів – «Дороги, що з'єднують польські та українські кордони» – спільно розробили Маневицька райдержадміністрація та гміна Біляни. Він передбачає перебудову 16,8 км дороги за напрямком Собищиці-Колодїй-Вовчицьк-М-07-Комаров-Розничи-П-14, зокрема ділянки з села Костюхнівка до автошляху М-07, а також проведення вуличного освітлення з використанням відновлювальних джерел енергії в селах Костюхнівка, Гута-Лісівська, Лісове та Вовчицьк. Окрім того, програма включає ліквідацію аварійних дерев і чагарників, облаштування поперечних і поздовжніх ухилів проїзної частини з влаштуванням кюветів і дренажів, ознайомлення поліцією та службами надзвичайних ситуацій учнів навчальних закладів Маневицького району з правилами безпеки дорожнього руху.

Відзначимо, що обласна дорога місцевого значення, яка веде до Костюхнівки, перебуває

в незадовільному стані через зруйноване асфальтобетонне покриття проїжджої частини, відсутність дорожньої розмітки, світлоповертальних стовпчиків, знаків дорожнього руху, освітлення проїжджої частини та тротуарів.

Згідно із затвердженою на сесії Маневицької районної ради цільовою програмою «Дороги, що з'єднують польські та українські кордони» на 2018-2020 рр., у реалізації проекту братимуть участь Маневицька райдержадміністрація, Маневицька районна рада, Костюхнівська сільська рада, Лісівська сільська рада та Служба автомобільних доріг у Волинській області. Обсяг фінансування програми складає 1,52 млн євро, із яких 1,37 млн євро – це грантові кошти ЄС, а 4,6 млн євро – співфінансування з обласного та районного бюджетів.

На сайті Маневицької райдержадміністрації вказано, що, згідно з результатами попередньо проведеного наприкінці січня 2019 р. конкурсу, координатором проекту обрали Романа Хімку, а експертом із розрахунків – Надією Семенюк.

Проект «Дороги, що з'єднують польські та українські кордони» планують реалізувати до 16 вересня 2020 р.

Ольга ШЕРШЕНЬ

Uczelnie w Łucku i Częstochowie proponują podwójny dyplom

Луцьк та Ченстохова пропонують подвійний диплом

Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku wspólnie z Uniwersytetem Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie realizują program «Podwójny dyplom». Umożliwia on jednoczesne studia na obu uczelniach na kierunkach Ekologia i Biotechnologia.

Studenci pierwszego roku ekologii na Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki uczą się m.in. języka polskiego. Pozwoli to na udział, zaczynając od drugiego roku studiów, w programie «Podwójny dyplom», umożliwiającym jednoczesne studia na kierunku Biotechnologia na Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie.

«Bierzemy udział w programie dopiero drugi rok. Obecni studenci pierwszego roku w przyszłym roku akademickim mogą zgłaszać się do udziału w projekcie» – powiedziała Chrystyna Melnychuk, pracownik Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska WUN im. Łesi Ukrainki.

Wnioski mogą składać zarówno osoby studiujące bezpłatnie, jak i studenci studiów płatnych. Udział w programie jest bezpłatny, ale, jak zaznaczyła Chrystyna Melnychuk, studenci będą

musieli zapłacić za dojazd do Polski, zakwaterowanie i wyżywienie.

Część zajęć w ramach programu studenci mają w Łucku, część w Częstochowie. «Oni studiują u nas, a następnie, zgodnie z umową, jadą do Częstochowy, potem z powrotem do Łucka. Mamy wspólnie opracowane plany nauczania» – powiedziała pracownik łuckiej uczelni.

Studenci biorący udział w programie «Podwójny dyplom» będą musieli napisać i obronić dwie prace licencjackie: jedną na ukraińskiej uczelni, drugą – na polskiej. Studia zakończą się uzyskaniem stopnia licencjackiego w zakresie ekologii na Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki oraz stopnia licencjackiego w zakresie biotechnologii na Uniwersytecie im. Jana Długosza w Częstochowie.

Natalia DENYSIUK

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки та Природничо-гуманітарний університет імені Яна Длугоса в Ченстохові реалізують програму «Подвійний диплом». За нею можна навчатися одночасно у двох навчальних закладах за спеціальностями «Екологія» та «Біотехнологія».

Протягом першого курсу студенти, що навчаються у СНУ імені Лесі Українки за спеціальністю «Екологія», серед інших предметів мають також польську мову. Це дасть їм можливість взяти участь у програмі «Подвійний диплом» та вчитися паралельно за спеціальністю «Біотехнологія» в Природничо-гуманітарному університеті імені Яна Длугоса в Ченстохові.

«Програма у нас діє другий рік. Ті студенти, котрі зараз вчаться на першому курсі, у наступному навчальному році зможуть подавати на неї документи», – розповіла Христина Мельничук, працівниця кафедри екології та охорони навколишнього середовища СНУ імені Лесі Українки.

Заявки на програму можуть подати як студенти, які навчаються за державним замовленням, так і платники. Участь у ній безкоштовна, але, як зазначила Христина Мельничук, студен-

там доведеться заплатити за проїзд до Польщі, харчування та проживання в гуртожитку.

Частину предметів студенти вивчають у Луцьку, частину – в Ченстохові. «Вони вчать у нас, потім, згідно з договором, їдуть у Ченстохову, після чого повертаються до Луцька. У нас узгоджені навчальні плани», – сказала працівниця кафедри.

Студентам, котрі братимуть участь у програмі «Подвійний диплом», доведеться написати та захистити дві дипломні роботи: одну в українському виші, іншу – в польському. Навчання завершиться одержанням ступеня бакалавра зі спеціальності «Екологія» у СНУ імені Лесі Українки та бакалавра зі спеціальності «Біотехнологія» у Природничо-гуманітарному університеті імені Яна Длугоса в Ченстохові.

Наталія ДЕНИСЮК

Oświadczenie Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa

Заява Українсько-польського форуму партнерства

24 stycznia w Rzeszowie odbyła się robocza narada Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa. Jego członkowie w związku ze zbliżającą się piątą rocznicą napadów Rosji na Ukrainę i aneksji Krymu przyjęli wspólne oświadczenie, którego tekst publikujemy poniżej.

Oświadczenie w związku z piątą rocznicą aneksji Krymu i Sewastopola

Członkowie Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa, zebrani na bilateralnej naradzie roboczej w dniu 24 stycznia 2019 r. w Rzeszowie, wobec zbliżającej się piątej rocznicy napadów Rosji na Ukrainę i bezprawnej aneksji Krymu oraz Sewastopola, uznają za konieczne ponownie potwierdzić polsko-ukraińską wspólnotę ocen i poglądów na tę kwestię.

Zgodnie przypominamy, że w lutym 2014 r. miało miejsce naruszenie integralności terytorialnej suwerennej Ukrainy, a następnie, od marca 2014 r. nielegalna okupacja Krymu. Jeszcze raz wyrażamy stanowczy sprzeciw wobec rosyjskiej agresji i późniejszych działań mających na celu utrwalenie jej skutków. Krym pozostaje niezmiennie częścią terytorium Ukrainy.

Chcemy podkreślić znaczenie stanowiska zajętego przez społeczność międzynarodową sformułowanego m.in.:

1. W rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr28/262 z 27 marca 2014 r.
2. W potępieniu rosyjskiej agresji przez Radę Europejską z 3 marca 2014 r.
3. W Deklaracji Krymskiej z 25 lipca 2018 r., ogłoszonej przez USA, do której dołączyła Polska, jednoznacznie opowiadającej się za odbudowaniem integralności terytorialnej Ukrainy.

Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na szkodliwość postaw kompromisowych reprezentowanych przez część europejskich i światowych środowisk politycznych, działaczy kultural-

nych i społecznych, którzy odwiedzając Krym i biorąc udział w przedsięwzięciach organizowanych przez rosyjską administrację okupacyjną na półwyspie, akceptują łamanie prawa międzynarodowego i stosowanie przemocy w stosunkach między państwami.

Z wielkim niepokojem obserwujemy pogarszanie się sytuacji na Krymie w związku z aneksją i okupacją, nierepektowaniem praw człowieka na tym terytorium: prześladowanie i zastraszanie oraz dławienie swobód Tatarów krymskich, Ukraińców i przedstawicieli innych narodowości. Domagamy się także uwolnienia ponad 70 więźniów politycznych – mieszkańców Krymu, bezprawnie pozbawionych wolności i więzionych w rosyjskich zakładach karnych.

Pragniemy zaznaczyć, że rosyjski atak w Cieśninie Kerczeńskiej na jednostki marynarki ukraińskiej stanowi kolejny akt agresji Rosji wobec Ukrainy i pokazuje brak woli Moskwy rozwiązania konfliktu drogą pokojową. Wyrażamy przekonanie, że takie działania Rosji potwierdzają konieczność utrzymania stosowanych przez UE i USA sankcji wobec Rosji a nawet ich wzmocnienia.

Przewodniczący polskiej części
Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa
Jan MALICKI

Przewodniczący ukraińskiej części
Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa
Witalij PORTNIKOW

24 січня в Жешуві відбулося робоче засідання Українсько-польського форуму партнерства. Його учасники у зв'язку з п'ятою річницею нападу Росії на Україну та анексії Криму прийняли спільну заяву, текст якої подаємо нижче.

Заява у зв'язку з п'ятою річницею анексії Криму та Севастополя

Члени Українсько-польського форуму партнерства, присутні на двосторонньому робочому засіданні, що відбулося 24 січня 2019 р. в Жешуві, з приводу п'ятої річниці нападу Росії на Україну та незаконної анексії Криму і Севастополя вважають за необхідне підтвердити українсько-польську єдність в оцінках та поглядах на це питання.

Відповідно нагадуємо, що у лютому 2014 р. відбулося порушення територіальної цілісності суверенної України, а з березня 2014 р. – незаконна окупація Криму. Ми знову висловлюємо наш рішучий спротив російській агресії та подальшим діям, спрямованим на закріплення її наслідків. Крим незмінно залишається частиною території України.

Хочемо підкреслити важливість позиції міжнародної спільноти, яка, зокрема, сформульована у:

1. Резолюції 28/262 Генеральної Асамблеї ООН від 27 березня 2014 р.
2. Засудженні російської агресії Європейською Радою від 3 березня 2014 р.
3. Кримській декларації від 25 липня 2018 р., оголошеній США, до якої приєдналася Польща, однозначно виступаючи за відновлення територіальної цілісності України.

Водночас хочемо звернути увагу на шкідливість компромісного ставлення, представленого деякими європейськими та світовими політичними середовищами, культурними та гро-

мадськими активістами, які відвідують Крим і беруть участь у заходах, організованих російською окупаційною адміністрацією на півострові, приймають порушення міжнародного права та застосування насильства у відносинах між державами.

Ми з великою стурбованістю спостерігаємо погіршення ситуації в Криму у зв'язку з анексією та окупацією, недотриманням прав людини на цій території: переслідування, залякування та утискання кримських татар, українців і представників інших національностей. Ми також вимагаємо звільнення понад 70 політичних в'язнів – жителів Криму, незаконно позбавлених волі та ув'язнених у російських тюрмах.

Хотілося б відзначити, що російська атака в Керченській протоці на українські військово-морські судна є ще одним актом агресії Росії щодо України і показує відсутність у Москви волі врегулювати конфлікт мирним шляхом. Ми висловлюємо переконання, що такі дії з боку Росії підтверджують необхідність збереження санкцій проти Росії з боку ЄС і США і навіть їхнього розширення.

Голова польської частини
Польсько-українського форуму партнерства
Ян МАЛІЦЬКИЙ

Голова української частини
Українсько-польського форуму партнерства
Віталій ПОРТНИКОВ

Informacja wołyńska Волинська інформація

W Lubieszowie zostanie odnowiona «Brama wjazdowa», ważny zabytek architektury. Projekt powinien jeszcze otrzymać akceptację Ministerstwa Kultury Ukrainy.

.....

У Любешеві відреставрують архітектурну пам'ятку «В'їзна брама». Проект має ще погодити Міністерство культури України.

W Łucku zatwierdzono nową stawkę opłaty turystycznej – w wysokości 0,25 % od wartości zakwaterowania poniżej 600 hrywien i 0,5 % od wartości zakwaterowania powyżej 601 hrywien. Wcześniej opłata turystyczna wynosiła 5 % od wartości zakwaterowania.

.....

У Луцьку затвердили нові ставки туристичного збору – на рівні 0,25 % від вартості проживання до 600 грн і 0,5 % від вартості понад 601 грн. Раніше туристичний збір становив 5 % від вартості проживання.

W ubiegłym roku na Wołyniu odnowiono 6074 ha lasu.

.....

Минулого року на Волині відновили 6074 га лісу.

Inwestor chce zainstalować na terenie Iwanickiej Społeczności Lokalnej 35 nowoczesnych turbin wiatrowych.

.....

Inwestor chce wstanowiti na території Іваничівської ОТГ 35 сучасних вітротурбін.

Departament policji patrolowej w obwodzie wołyńskim ma 146 wakatów.

.....

Управління патрульної поліції Волинської області має 146 вакансій.

Od 25 listopada 2018 r. do 6 lutego 2019 r. na Wołyniu oclono 10,2 tys. samochodów z zagranicy.

.....

Iz 25 листопада 2018 р. до 6 лютого 2019 р. на Волині розмитнили 10,2 тис. автомобілів.

Program stypendialny dla Polonii: rozpoczął się nabór wniosków

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej ogłasza nabór wniosków do udziału w Programie stypendialnym dla Polonii im. generała Władysława Andersa – studia I i II stopnia i jednolite studia magisterskie.

Celem Programu jest poprawa poziomu kwalifikacji zawodowych i znajomości języka polskiego w środowiskach polonijnych poprzez stworzenie młodzieży polskiego pochodzenia możliwości odbycia studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.

Program realizowany przez NAWA oferuje możliwość odbycia studiów w uczelniach podległych Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze zwolnieniem z opłat za kształcenie oraz z comiesięcznym stypendium NAWA na pokrycie kosztów utrzymania w regulaminowym okresie kształcenia w Polsce. Ponadto, Program umożliwia uczestnictwo ze stypendium NAWA w rocznym kursie przygotowawczym poprzedzającym studia w Polsce. Celem kursu jest pogłębienie znajomości języka polskiego oraz wiedzy z przedmiotów kierunkowych związanych z tokiem przyszłych studiów.

O udział w Programie mogą ubiegać się osoby polskiego pochodzenia, będące obywatelami jednego z następujących państw: Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Estonia, Gruzja, Kazachstan, Kirgistan, Li-

tuwa, Łotwa, Mołdawia, Rosja, Tadżykistan, Turkmenistan, Ukraina, Uzbekistan oraz niektórych państw Wschodniej Europy, Ameryki Południowej, Ameryki Środkowej i Afryki.

Program obejmuje przyznanie prawa do podejmowania i odbywania studiów i innej formy kształcenia (tj. kursu przygotowawczego), przyznanie stypendium na regulaminowy okres realizacji kursu przygotowawczego i studiów I stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, zwolnienie z opłat za kształcenie. Stypendium NAWA przeznaczone jest na dofinansowanie kosztów utrzymania i wyłącane będzie za pośrednictwem uczelni przez maksymalnie 10 miesięcy w danym roku akademickim.

Wnioski należy składać w języku polskim za pośrednictwem systemu teleinformatycznego NAWA: <https://programs.nawa.gov.pl/login> w okresie od 11 lutego do 31 marca 2019 roku do godz. 15.00.

Ogłoszenie wyników naboru nastąpi do 23 sierpnia 2019 roku.

W Równem odbył się wspólny kominek harcerzy i płastunów

У Рівному харцери і пластуни зібралися на скаутський вогник

10 lutego, w 75. rocznicę śmierci generała Marka Bezruczki, w Równem odbył się wspólny harcersko-płastuński kominek.

10 лютого, в 75-ту річницю смерті генерала Марка Безручка, в Рівному відбувся спільний харцерсько-пластунський вогник.

W upamiętnieniu wspólnego bohatera wzięli udział harcerze z Hufca «Wołyń» oraz płastuni Rówieńskiego ośrodka Narodowej Organizacji Skautowej Ukrainy «Płast». Dzięki gościnności ks. Władysława Czajki, proboszcza parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła i Miłosierdzia Bożego, spotkanie odbyło się w sali kominkowej domu parafialnego przy rówieńskim kościele.

«Razem z kapelanem «Płastu» o. Witalijem Porowczukiem zgromadzeni na kominku odmówili modlitwę w intencji Marka Bezruczki oraz wszystkich żołnierzy ukraińskich i polskich, którzy bronili w przeszłości i bronią dziś niepodległości swoich państw» – powiedział Aleksander Radica, komendant Hufca «Wołyń». Dodał, że takie spotkania sprzyjają poznawaniu przez młodzież wspólnych bohaterów.

Harcerze i płastuni przypomnieli sobie życiorys Marka Bezruczki. Płastuni przeprowadzili quiz, sprawdzający wiedzę o generale Armii Ukraińskiej Republiki Ludowej oraz o sojuszu Piłsudski-Petlura. Wszyscy razem zaśpiewali pieśni harcerskie i płastuńskie, opowiedzieli o swojej działalności, omówili wspólne przedsięwzięcia, które zostaną zrealizowane w najbliższym czasie.

«W tym roku zaplanowana jest wspólna konferencja «Za wolność naszą i waszą. Sojusz Piłsudski-Petlura» oraz gra terenowa, mająca na celu poznawanie miejsc pamięci, związanych z polskimi legionistami oraz żołnierzami Armii URL» – zaznaczył Aleksander Radica.

Działacz społeczny Serhij Porowczuk przeczytał także list od politologa Przemysława Żurawskiego vel Grajewskiego, skierowany do harcerzy i płastunów i mówiący o wadze wspólnych akcji.

Po kominku płastuni i harcerze zapalili znicze i złożyli kwiaty pod tablicą upamiętniającą Marka Bezruczki, znajdującą się na jednym z rówieńskich budynków przy alei noszącej imię generała.

Marko Bezruczko (13.10.1883–10.02.1944) – generał Armii URL, w wojnie polsko-bolszewickiej dowodził obroną Zamościa przed Armią Czerwoną, uczestniczył także w rozbiciu Armii Konnej Budionnego w bitwie pod Komarowem. W okresie międzywojennym był przewodniczącym Ukraińskiego Towarzystwa Wojskowo-Historycznego w Warszawie.

Natalia DENYSIUK
Zdjęcia udostępnione przez Aleksandra RADICĘ

У вшануванні спільного героя взяли участь харцери із загону «Волинь» та пластуни станиці Рівне Національної скаутської організації України «Плест». Завдяки гостинності отця Владислава Чайки, пароха парафії Святих Апостолів Петра і Павла та Божого Милосердя, зустріч відбулася в камінному залі парафіяльного дому при рівненському костелі.

«Разом із капеланом «Плесту» отцем Віталієм Поровчуком присутні на вогнику поновилися в намірі Марка Безручка та всіх українських і польських воїнів, які обороня-

ли в минулому й обороняють сьогодні незалежність своїх держав», – сказав Олександр Радіца, комендант загону «Волинь». І додав, що подібні зустрічі сприяють тому, що молодь більше дізнається про спільних героїв.

Харцери і пластуни пригадали біографію Марка Безручка. Пластуни провели вікторину на знання про генерала Армії Української Народної Республіки та союз Пилсудський-Петлюра. Всі разом заспівали харцерських і пластунських пісень, розповіли одне одному про свою діяльність, обговорили спільні заходи, які реалізовуватимуть найближчим часом.

«На цей рік запланована спільна конференція «За нашу і вашу свободу. Союз Пилсудський-Петлюра», квест на місцевості, який має на меті ознайомлення з пам'ятними місцями, пов'язаними з польськими легіонерами та солдатами армії УНР», – зазначив Олександр Радіца.

Громадський діяч Сергій Поровчук прочитав лист від політолога Пшемислава Журавського вель Граєвського, звернений до харцерів і пластунів, у якому йшлося про важливість таких спільних заходів.

На завершення пластуни й харцери запалили лампадки і поклали квіти під меморіальною дошкою на честь Марка Безручка, встановленою на одному з рівненських будинків на проспекті, який носить ім'я генерала.

Марко Безручко (13.10.1883–10.02.1944) – генерал армії Української Народної Республіки. Під час польсько-більшовицької війни очолював оборону Замостя від Червоної армії, брав участь у розгромі Кінної армії Будьонного під Комаровим. У міжвоєнний період був головою Українського військово-історичного товариства у Варшаві.

Natalia DENYSIUK
Фото надав Олександр РАДИЦА

harcerek, dziewczyny wybrały na swoją patronkę Teresę od Dzieciątka Jezus – ulubioną świętą Adolfa Piotra Szelażka. To on zapoczątkował kult tej świętej na Wołyniu i ogłosił ją w 1927 r. patronką diecezji łuckiej.

Patroni innych wołyńskich drużyn harcerskich również są związani z naszym regionem. 2. Rówieńska Drużyna Harcerska «Galaktyka» nosi imię Mariana Łuzara, księdza, który we wrześniu 1939 r. zginął podczas bombardowania udzielając spowiedzi żołnierzom na dworcu kolejowym w Równem. Został pochowany w tym miejscu na Cmentarzu Dubieńskim. W Kostopolu harcerze wybrali sobie za patrona wędrownego księdza Serafina Kaszubę, który poświęcił swe życie służbie katolikom w Związku Radzieckim.

Obecnie w Zdobunowie wraz z najmłodszymi – zuchami – jest ponad 70 członków ruchu harcerskiego. Głównym zadaniem harcerstwa jest wychowanie młodzieży.

«Chociaż ruch ten w naszym kraju nosi nazwę «Harcerstwo Polskie na Ukrainie», nie oznacza to, że mogą w nim uczestniczyć tylko Polacy. Jeśli spojrzymy na historię, możemy łatwo zauważyć, że około 20 % harcerzy w okresie przedwojennym nie było Polakami. Byli to Ukraińcy, Żydzi, Rosjanie, Czesi. Teraz również nie ma żadnych ograniczeń: harcerzem może zostać każdy chłopak lub dziewczyna» – powiedział Aleksander Radica.

Uroczystej mszy świętej w intencji rychłej beatyfikacji Sługi Bożego Adolfa Piotra Szelażka przewodniczył proboszcz parafii katedralnej

ks. kanonik Paweł Chomiak. Towarzyszyli mu ks. Roman Własiuk oraz ks. kanonik Witold Józef Kowaliw z Ostroga, który wygłosił kazanie.

Ks. Kowaliw zwrócił się do wiernych: «Słyszeliśmy słowa dzisiejszej Ewangelii: «byli jak owce niemające pasterza» (Mk 6,34). Taki los miał spotkać i ten kościół. Moi drodzy, zwłaszcza wy, harcerze ze Zdobunowa! Stoicie teraz w świętym miejscu. I to miejsce nie jest puste, bo wy dzisiaj przybyliście tutaj z taką swego rodzaju pielgrzymką w rocznicę śmierci biskupa. A to dlatego, że w tej świątyni pracowało dwóch wielkich ludzi, dwóch wielkich pasterzy – biskup Szelażek i proboszcz tej katedry błogosławiony Władysław Bukowiński. Dziękując Bogu za to, że możemy dzisiaj modlić się tu, w tej świątyni, pamiętajmy w modlitwie o tych pasterzach i o ich nauczaniu».

Po mszy świętej harcerze zapalili znicze pod tablicą upamiętniającą biskupa-ordynariusza łuckiego Adolfa Piotra Szelażka i jego biskupa pomocniczego Stefana Walczykiewicza oraz zaśpiewali «Modlitwę o Ukrainę». Na pamiątkę każdy z harcerzy otrzymał obrazek oraz niedawno wydane staraniem siostr ze Zgromadzenia Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus w Łucku dzieła biskupa Szelażka w tłumaczeniu na język ukraiński.

Tekst i zdjęcia: Anatolij OLICH

str. 1

po dwa загони хлопців і дівчат. А коли вже творилася 29-та дівчача дружина, патронкою обрали Святу Терезу від Дитяти Ісуса – улюблену святу єпископа Адольфа-Петра Шельонжека. Саме він запровадив культ цієї святої на Волині й оголосив її в 1927 р. покровителькою Луцької дієцезії.

Патрони інших волинських харцерських дружин теж пов'язані з нашим краєм. Друга рівненська дружина харцерів «Галактика» носить ім'я Мар'яна Лузара – священика, який у вересні 1939 р. загинув під час бомбардування в той момент, коли сповідав військових на залізничному вокзалі в Рівному. Його поховали на Дубенському кладовищі в цьому місті. У Костополі харцери обрали собі за патрона мандрівного священика Серафима Кашубу, який присвятив себе служінню католикам у СРСР.

Усього в Здобунові, разом із зухами (тобто наймолодшою групою), є понад 70 членів харцерського руху. Основне завдання харцерства – виховання молоді.

«Хоча цей рух у нашій державі має назву «Польське харцерство в Україні», це не означає, що в ньому можуть брати участь лише етнічні поляки. Якщо дослідити історію, то можна легко пересвідчитися, що близько 20 % харцерів у передвоєнний час становили не поляки, а українці, євреї, росіяни, чехи. І зараз теж немає ніяких національних обмежень: стати харцером може кожен хлопець чи дівчина», – розповів Олександр Радіца.

Уроцисту месу в інтенції швидкої беатифікації Слуги Божого Адольфа-Петра Шельонжека очолив парох кафедральної парафії, отець Павло Хом'як. Йому співслужили отці Роман Власюк та Вітольд-Йосиф Ковалів із Острога, який і виголосив проповідь.

Він звернувся до вірян словами: «Всі ми чули слова сьогоднішнього Євангелія: «Були вони немов вівці, що пастуха не мають» (Мк 6, 34). Така доля мала би спіткати і цей храм. Дорогі віряни, а особливо ви, харцери зі Здобунова! Ви стоїте у святому місці. І воно зараз не пуста, адже ви прибули сюди зі своєрідним паломництвом у річницю смерті єпископа. І це тому, що тут працювали двоє великих людей, двоє великих пастирів: єпископ Адольф-Петро Шельонжек і парох цієї парафії, блаженний Владислав Буковинський. Дякуючи Богові за те, що ми можемо нині молитися тут, у цьому храмі, пам'ятаймо в молитві про цих пастирів і про те, чого вони навчали».

Після меси харцери запалили лампаду під меморіальною дошкою на честь єпископа-ординарія Адольфа-Петра Шельонжека і єпископа-помічника Стефана Вальчикевича та заспівали «Молитву за Україну». На згадку кожен харцер отримав іконки та нещодавно видані стараннями сестер Згромадження Святої Терези від Дитяти Ісуса в Луцьку твори єпископа Шельонжека в перекладі українською мовою.

Текст і фото: Анатолій ОЛІХ

... Szlakiem Wołyńskich Krzyży wokół Huty Stepańskiej z Januszem Horoszkiewiczem ...

Cmentarz Worcellów w Stepaniu

Кладовище Ворцелів у Степані

Cmentarz Worcellów był drugim cmentarzem rzymskokatolickim w Stepaniu. Pierwszy istniał koło kościoła. Na obu od wieków leży wiele pokoleń naszych przodków. Oba też zostały zabudowane. Działania śp. Czesława Piotrowskiego zdołały uratować przynajmniej grobowiec Worcellów. Jego pamięci ten fotoreportaż dedykuję.

Po pogrzebie Polaków zamordowanych 7 lutego 1943 r. w Butejkach zapadła decyzja o wystawieniu w Hucie Stepańskiej wart. Henryk Piotrowski i Zbigniew Hofman zgłosili się na ochotnika. Do obrony mieli jedynie kije.

W nocy z 9 na 10 lutego 1943 r. na dom Piotrowskich w Hucie Stepańskiej napadli bandyci przybyli z Telcz w celach rabunkowych. Wcześniej podstępem oszukali wartowników nakazując im czekać w domu Hipolita Sawickiego. Stanisław, ojciec Czesława Piotrowskiego, nie poddał się przed śmiercią bez walki: zabił jednego z napastników, a drugiemu odrąbał toporem ramię. W tym czasie Czesław z siostrą Mirosławą uciekli przez okno i pobiegli do domu Sawickiego, gdzie byli wspomniany wartownicy. Po chwili przyszli tam bandyci, a za nimi Władysław Libner, zaciekawiony tym, co się dzieje. Wartowników i Libnera rozstrzelano. Czesław, ukryty na piecu, wszystko obserwował. W tym też dniu wymordowano Parosłę, położoną «za torami».

W czasie obrony Huty Stepańskiej Czesław Piotrowski walczył na pierwszej linii. Jako sierota

wstąpił do wojska dochodząc do stopnia generalskiego, przez wiele lat był ministrem górnictwa i przemysłu. Po przejściu na emeryturę bez reszty poświęcił się sprawie wołyńskiej. Zjednoczył parafian, zorganizował kilka niezmiernie ważnych upamiętnień Miejsc Pamięci Narodowej, m.in. Janowej Doliny. Napisał «Krwawe Żniwa za Styrem, Horyniem i Słuczą» oraz kilka innych książek.

1. Ruiny grobowca hrabiów Worcellów. Domy z tyłu stoja na cmentarzu.
2. Ruiny grobowca hrabiów Worcellów.
3. Gospodarstwo na terenie cmentarza. Na zdjęciu widać pozostałości grobowca.
4. Czesław Piotrowski z ks. Ludwikiem Kamińskim w Łucku. 1996 r.

Tekst i zdjęcia: Janusz HOROSZKIEWICZ

P. S.: Zainteresowani mogą uzyskać więcej informacji pod adresem mailowym: janusz-huta-stepanska@wp.pl

Кладовище Ворцелів було другим римо-католицьким цвинтарем у Степані. Перше знаходилося біля костелу. На обох здавна хоронили цілі покоління наших предків. Обидва цвинтарі тепер забудовані. Завдяки Чеславу Пьотровському вдалося врятувати принаймні гробницю Ворцелів. Саме йому я присвячую цей фоторепортаж.

Після похорону поляків, убитих у Бутейках 7 лютого 1943 р., мешканці Гути Степанської вирішили виставити варту. Генрик Пьотровський і Збігнев Гофман пішли добровольцями. Для захисту мали тільки кийки.

У ніч із 9 на 10 лютого 1943 р. на дім Пьотровських у Гуті Степанській напали бандити з Тельчів. Перед цим вони підступом обдурили вартівників, змусивши їх чекати в будинку Іполита Савицького. Станіслав, батько Чеслава Пьотровського, не здався – перед смертю він убив одного з нападників, а другому відрубав сокирою рамено. В цей час Чеслав із сестрою Мирославою втік через вікно й побіг до будинку Савицького, де перебували вже згадані вартівники. Невдовзі туди прийшли злочинці, а за ними – Владислав Лібнер, зацікавлений тим, що відбувається. Бандити розстріляли вартівників і Лібнера. Чеслав спостерігав за усім, заховавшись на печі. Того ж дня знищили Парослю, розташовану за коліями.

Під час оборони Гути Степанської Пьотровський воював у перших рядах. Був сироту.

тою. У війську дослужився до генеральського чину, впродовж багатьох років був міністром гірничих справ і промисловості. Після виходу на пенсію присвятив себе волинській справі. Об'єднав колишніх парафіян, організував кілька надзвичайно важливих вшанувань місць національної пам'яті, зокрема в Яновій Долині (тепер село Базальтове Костопільського району, – ред.). Написав «Криваві жнива за Стиром, Горинню і Случчю» та кілька інших книг.

1. Руїни гробниці графів Ворцелів. Будинки, що видніються на фоні, зведені на кладовищі.
2. Руїни гробниці графів Ворцелів.
3. Господарство на території цвинтаря. Залишки склепу.
4. Чеслав Пьотровський з отцем Людвігом Камілевським у Луцьку. 1996 р.

Текст і фото: Януш ГОРОШКЕВИЧ

P. S.: Усі зацікавлені можуть отримати більше інформації за мейлом: janusz-huta-stepanska@wp.pl

1

2

3

4

Ukazała się książka o piłce nożnej w województwie wołyńskim

Вийшла книга про футбол у Волинському воєводстві

Pierwsze mecze piłkarskie w województwie wołyńskim według dokumentów archiwalnych odbyły się w 1921 r. Są też informacje o rozgrywkach w Równem i Zdobunowie w latach 1917–1918. O tym rozmawiano podczas prezentacji książki Serhija Hrudniaka o piłce nożnej na Wołyniu w okresie międzywojennym.

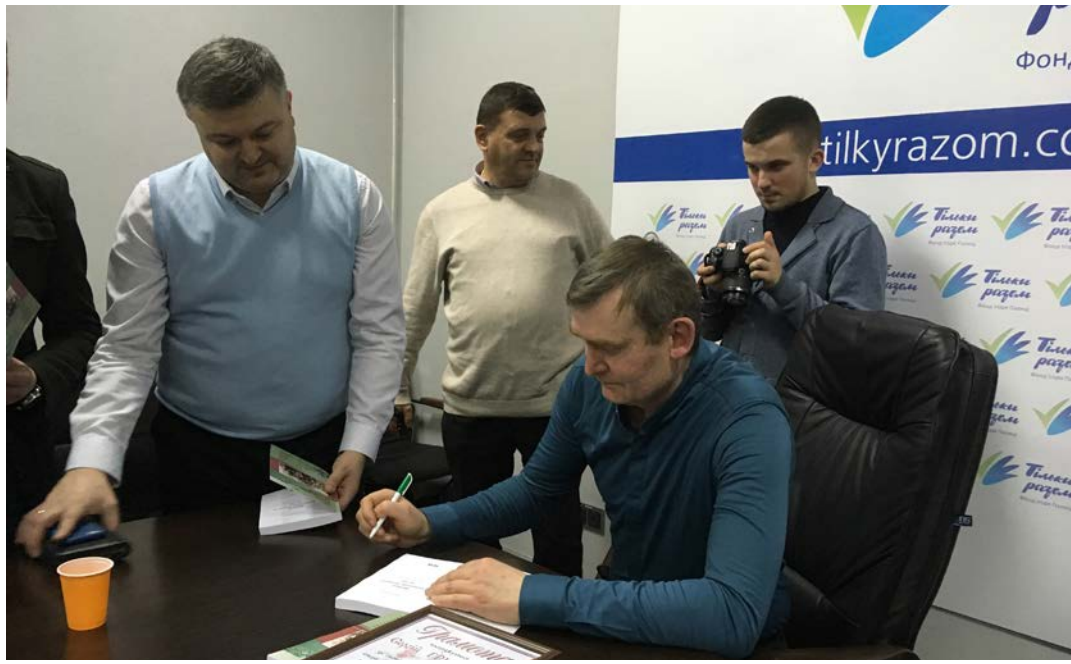
Z inicjatywy portalu «ВолиньSport» 30 stycznia w Łucku odbyła się prezentacja książki «Piłka nożna w województwie wołyńskim. 1921–1939». Podczas spotkania Serhij Hrudniak opowiedział o ciekawych faktach z historii wołyńskiej piłki nożnej, o drużynach, rywalizacji między nimi, ich sytuacji materialnej oraz o tym czy piłka nożna cieszyła się zainteresowaniem mieszkańców Wołynia.

Autor rozpoczął badania na temat międzywojennej piłki nożnej w 1994 r. Rzetelnie gromadził informacje studiując prasę tego okresu, dokumenty archiwalne, materiały, które przekazywali mu inni badacze (polscy i ukraińscy), a także krewni piłkarzy.

«Spróbowałem swoich sił najpierw w «Monitorze Wołyńskim» – powiedział Serhij Hrudniak. W latach 2017–2018 na łamach naszej gazety autor opublikował zgromadzone materiały. Pierwszy tekst poświęcony został Wołyńskiemu Związkowi Piłki Nożnej.

Wkrótce światło dzienne ujrzały artykuły Serhija Hrudniaka o piłce nożnej na Wołyniu w latach 1921–1939. Autor wzbogacił teksty o zdjęcia piłkarzy, drużyn i meczów, a także o tabele ligowe. Wszystkie materiały publikowane były po ukraińsku i po polsku. Dzięki temu autorowi udało się nawiązać kontakt z polskimi historykami zajmującymi się tematem i zgromadzić jeszcze więcej informacji.

Serhij Hrudniak uzupełnił opublikowany wcześniej materiał i przygotował książkę, która ukazała się pod koniec 2018 r. w wydawnictwie «Терен». Jak zaznaczył podczas prezentacji, ma już plany związane z kolejną książką o wołyńskiej

piłce nożnej, która byłaby poświęcona 60-leciu klubu «Wołyń», ale żeby ją wydać, musiałyby znaleźć wsparcie finansowe.

Wielbiciele piłki nożnej, kolekcjonerzy i dziennikarze sportowi podziękowali autorowi za trud włożony przez niego w to ciekawe opracowanie oraz za uwiecznienie w książce nazwisk i osiągnięć wołyńskich piłkarzy.

Tekst i zdjęcia: Natalia DENYSIUK

Перші офіційно задокументовані футбольні матчі у Волинському воєводстві зіграли в 1921 р., хоча збереглися свідчення про змагання в Рівному і Здолбунові в 1917–1918 рр. Про це йшлося під час презентації книги Сергія Грудняка, присвяченої футболу на Волині в міжвоєнний період.

Автор книги почав досліджувати тему міжвоєнного футболу ще в 1994 р. Інформацію він нагромаджував по крупинці, переглядаючи пресу того періоду, архівні документи, матеріали, якими ділилися інші дослідники (польські та українські), а також родичі футболістів.

«Проба пера в мене була у «Волинському моніторі», – зазначив Сергій Грудняк. У 2017–2018 рр. він опублікував зібрані матеріали на сторінках нашого видання. Перша стаття була присвячена Волинському союзу футболу.

Згодом світ побачили статті Сергія Грудняка про розвиток футболу на Волині в 1921–1939 рр. Автор доповнював тексти фотографіями гравців, команд та матчів, а також турнірними таблицями. Усі ці матеріали ми оприлюднили українською та польською мовами. Завдяки цьому автору вдалося налагодити контакт із польськими дослідниками футболу та зібрати ще більше інформації.

Сергій Грудняк доповнив опублікований раніше матеріал новими відомостями та підготував книгу, яка побачила світ наприкінці 2018 р. у видавництві «Терен». У планах, як розповів під час презентації, має ще одне видання про волинський футбол, присвячене 60-річчю клубу «Волинь», але для того, щоб його видати, ще потрібно знайти кошти.

Поціновувачі футболу, колекціонери та спортивні журналісти, присутні на презентації, подякували автору за кропітку працю та увіковічнення в книзі імен і досягнень волинських футболістів.

Текст і фото: Наталя ДЕНИСЮК

«Dywizjon 303» w ukraińskich kinach

«Дивізіон надії» в українських кінотеатрах

Polski film historyczny «Dywizjon 303», nakręcony w koprodukcji z Wielką Brytanią, pojawił się w ukraińskich kinach 31 stycznia.

«Dywizjon 303» to opowieść o 303. Dywizjonie Myśliwskim Warszawskim im. Tadeusza Kościuszki stworzonym dzięki ogromnym wysiłkom gen. Władysława Sikorskiego, Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych, za zgodą Winstona Churchilla. W tej elitarnej jednostce brytyjskich Królewskich Sił Powietrznych podczas II wojny światowej w latach 1940–1946 służyli polscy lotnicy, którzy po zajęciu Polski przez wojska niemieckie i radzieckie we wrześniu 1939 r. emigrowali na Zachód.

Scenariusz filmu oparty jest na książce polskiego pisarza Arkadego Fiedlera. W 1940 r. przebywał on w Wielkiej Brytanii, gdzie spotkał polskich pilotów biorących udział w Bitwie o Anglię. Ich historię Fiedler opisał w książce «Dywizjon 303», która ujrzała światło dzienne w roku 1942.

Anioły zemsty – tak w okupowanej Polsce nazywano pilotów Dywizjonu 303, najsukceszniejszej jednostki Królewskich Sił Powietrznych Wielkiej Brytanii pod względem zestrzelonych samolotów przeciwnika w Bitwie o Anglię. Ich sukcesy na froncie dodawały Polakom optymizmu.

Do ukraińskich kin produkcja, w której oryginalne bohaterowie mówią po angielsku i polsku, trafiła całkowicie dubbingowana w języku ukraińskim.

W oryginalnym brzmieniu dystrybutorzy pozostawili tylko wzruszające wykonanie polskiego hymnu przez pilotów Dywizjonu 303 w hołdzie zmarłym kolegom.

Niestety, ze względu na to, że w ukraińskiej wersji bohaterowie mówią tylko po ukraińsku, widzowi umyka bardzo ważny fakt związany ze skomplikowanymi stosunkami między polskimi a brytyjskimi wojskowymi: na początku dodatkowo utrudniała je bariera językowa, bowiem większość polskich pilotów, którzy znaleźli się na emigracji, nie mówiła po angielsku.

Po obejrzeniu filmu należałoby zwrócić uwagę ukraińskim dystrybutorom na tłumaczenie niektórych imion i nazwisk. W szczególności widzowie usłyszą w jednej ze scen: «Nechaj żyje król Jerzy» (pol. Niech żyje król Jerzy). Czyli pozostawiono spolszczoną wersję imienia angielskiego króla George'a VI, która w języku ukraińskim brzmi zupełnie inaczej. Jednak nawet mało wybrednego widza w ukraińskiej wersji filmu zaskoczy scena, w której polscy piloci, jadąc na świętowanie swojego kolejnego zwycięstwa, energicznie śpiewają... ukraińską pieśń ludową «Hej, naływajcie pownij ciary».

Natalia DENYSIUK

Polski film historyczny «Dywizjon 303», nakręcony w koprodukcji z Wielką Brytanią, pojawił się w ukraińskich kinach 31 stycznia.

«Dywizjon 303» – це історія про 303-ю Варшавську винищувальну ескадрилью імені Тадеуша Костюшка, створену завдяки зусиллям генерала Владислава Сікорського, головнокомандувача Польських збройних сил, за згодою Вінстона Черчилля. У цьому елітному підрозділі Королівських повітряних сил Великої Британії під час Другої світової війни в 1940–1946 рр. служили польські пілоти, які після окупації Польщі німецькими та радянськими військами у вересні 1939 р. опинилися в еміграції на Заході.

Сценарій фільму створений за книгою польського письменника та журналіста Аркадія Фідлера. У 1940 р. він опинився у Великобританії, де познайомився з польськими льотчиками, що брали участь у битві за Британію. Їхню історію Фідлер описав у книзі «Дивізіон 303», яка побачила світ 1942 р.

Янголи помсти – так в окупованій Польщі називали льотчиків, що служили в 303-й ескадрильї, найефективнішому підрозділі Королівських повітряних сил Великої Британії з огляду на кількість збитих ворожих літаків. Їхні успіхи на фронті додавали полякам оптимізму.

В український прокат стрічка, в якій герої розмовляють англійською та польською, ви-

йшла повністю дубльована українською мовою. В оригінальному звучанні дистриб'ютори залишили тільки промовисте виконання польською гімну на знак вшанування льотчиків 303-ї ескадрильї пам'яті загиблих колег.

На жаль, через те, що в українському прокаті герої фільму розмовляють тільки українською, глядач може не зауважити одного дуже важливого факту про непрості стосунки між польськими та англійськими військовими: на початку їх ускладнював ще й мовний бар'єр, адже більшість польських льотчиків, які опинилися у вимушеній еміграції, не володіли англійською.

Дистриб'юторам фільму хочеться зробити зауваження щодо перекладу українською деяких імен і назв. Зокрема, глядач у сцені почує «Хай живе король Єжи»: тут вжито польську версію звучання імені англійського короля Георга VI. Проте найбільше здивування в уважного глядача української версії фільму викличе сцена, де польські льотчики, їдучи відзначати свою чергову перемогу, весело співають... українську народну пісню «Гей, наливайте повнії чари, щоб через вінця лилося».

Natalia ДЕНИСЮК

Niech odbędzie się dialog Нехай відбудеться діалог

«W tej współpracy zawsze mieliśmy wolność twórczości i właśnie dlatego bardzo ją sobie cenimy» – powiedziała Rusłana Porycka, reżyser teatru «Harmydera», zapowiadając projekt «Monodialogi». Przedstawienie odbyło się z okazji 10-lecia współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Łucku.

3 lutego w Łuckim Rejonowym Domu Kultury zgromadziło się wielu widzów, jak zresztą na każdym przedstawieniu «Harmydera». Tym razem z okazji 10-lecia współpracy z Konsulatem Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku teatr zaprezentował publiczności specjalny projekt «Monodialogi» – wybrane fragmenty z sześciu przedstawień opartych na tekstach polskich autorów.

Wierni widzowie «Harmydera» mieli już możliwość – nawet niejednokrotnie – obejrzenia tych spektakli w ciągu ostatnich dziesięciu lat. W minioną niedzielę mogli więc przypomnieć je sobie obserwując swoisty teatralny eksperyment oraz biorąc w nim bezpośredni udział. Przed spektaklem reżyser zachęcała publiczność do aktywnego odbioru sztuki: «Niech między nami odbędzie się dialog». I rzeczywiście prezentując każdy z sześciu fragmentów aktorzy zapraszali na scenę kogoś z widowni, zamieniając swój monolog w dialog z widzami.

Już po spektaklu Rusłana Porycka powiedziała, że aktorzy chcieli podkreślić, iż «Harmydera» to teatr dialogu z widzami, który nie zawsze daje odpowiedzi na pytania: «Ludziom często nie udaje się znaleźć tych odpowiedzi, ale nawet to, że rozmawiamy, już jest krokiem do przodu».

Aktorzy zaprezentowali fragmenty ze spektaklu «Koń, który jeździł wierzchem» opartego na utworze dramatycznej Doroty Masłowskiej «Między nami dobrze jest», «Kopciuch» Janusza Głowackiego, «Iwona» nawiązującego do dramatu Witolda Gombrowicza «Iwona, księżniczka Burgunda», «Witkacy jest / Witkacego nie ma», który powstał w oparciu o fragmenty utworów pisarza i relacje świadków, wywiady, publikacje o Stanisławie Ignacym Witkiewiczu, «Portret» Sławomira Mrożka oraz «Senat szaleńców» Janusza Korczaka. Do «Monodialogów» wybrano te monologi, które były kluczem do zrozumienia każdego z sześciu przedstawień.

«Jest to bardzo ważna dla nas i ciekawa współpraca» – powiedziała Rusłana Porycka komentując projekty, zrealizowane wspólnie z konsulem. «Z każdym polskim dramaturgiem odkrywaliśmy nowy świat. Zakochiwaliśmy się w nich, czasem wariowaliśmy. Oni wywoływali w nas bardzo różne emocje» – dodała.

Wyjaśniając aktualność każdego z tych spektakli, reżyser wspominała przede wszystkim dramaty «Senat szaleńców» napisany przez Janusza Korczaka w przecieciu II wojny światowej: «Tę

sztukę wystawialiśmy również przeczuwając wojnę. Wszystkie poruszane w niej kwestie są bardzo aktualne do dziś».

Rusłana Porycka przypominała również, że jeden z występów teatru odbył się w tym dniu, kiedy rosyjskie wojsko weszło na Krym. «Dramatopisarze, których teksty opracowywaliśmy, często przepowiadali przyszłość. Ciekawą przygodę mieliśmy z wielkim mistyfikatorem Witkacym. Jeździliśmy do wsi Jeziora Wielkie w obwodzie rówieńskim, gdzie popełnił samobójstwo, poznawaliśmy jego historię. To było niesamowite przeżycie, po którym dla każdego aktora gra w spektaklu jest już czymś o wiele większym, niż odtworzeniem roli».

Przedstawienie o Witkacym wyróżniła także aktorka «Harmydera» Julia Jacun: «Jest to lekkie wariactwo na scenie. Zaczynamy akcję, kiedy widzowie dopiero wchodzić do sali. Dzięki temu możemy ich zrozumieć oraz zamienić w scenę absolutnie wszystko». Najbardziej ulubionym i jednocześnie najtrudniejszym dla niej jako dla aktorki jest dramat «Senat szaleńców». Zawsze aktualny będzie również «Portret» Sławomira Mrożka.

Jedną z współzałożycielek teatru, Ałła Domańska, zagrała w pięciu spektaklach z sześciu zaprezentowanych w «Monodialogach». W szóstym – «Senacie szaleńców» – była odpowiedzialna za światło, dźwięk i wideo. Dwa razy była odtwórczynią roli królowej w «Iwonie»: w pierwszym spektaklu, wystawionym przez «Harmydera» 10 lat temu, oraz w drugim – kolejne podejście teatru do interpretacji tego utworu odbyło się w grudniu 2017 r. Wśród spektakli, w których zagrała na scenie «Harmydera», za jeden z najciekawszych dla siebie jako aktorki uważa dramat «Koń, który jeździł wierzchem», gdzie odtworzyła aż trzy role. W «Monodialogach» wyszła na scenę jako Kopciuch.

Dmytro Bezwerbnyj w «Harmyderze» jest od 10 lat. Uważa, że wszystkie zaprezentowane polskie sztuki są filozoficzne i każda z nich jest aktualna na Ukrainie: «Mój książę (Dmytro wcielił się w rolę księcia w spektaklu «Iwona» – przyp. aut.) jest aktualny, jeżeli mówimy o relacjach międzyludzkich i naszym stosunku do inności. Ta rola jest dla mnie najtrudniejsza, tym bardziej dzisiaj, kiedy komunikowaliśmy się z widownią».

«Każdy spektakl «Harmydera» jest na swój sposób ciekawy» – powiedział Serhij Panas, jeden z najwierniejszych widzów teatru. Jego zdaniem «Harmydera» jest wizytówką Łucka. Z przedstawień opartych na tekstach polskich

«У цій співпраці ми завжди мали свободу творчості й саме тому її дуже цінуємо», – сказала Руслана Порицька, режисерка театру «Гармидер», представляючи глядачам проект «Монодіалоги». Постановка була створена з нагоди 10-річчя співпраці з Генеральним консульством РП у Луцьку.

3 лютого в Луцькому районному будинку культури, рідній домівці «Гармидера», було людно. Зрештою, як і на кожній виставі театру. Цього разу з нагоди 10-річчя співпраці з Генеральним консульством Республіки Польща у Луцьку гармидерівці представили глядачам ексклюзивний театральний проект «Монодіалоги» – вибрані фрагменти шести вистав, створених за мотивами польських письменників і драматургів.

Постійні глядачі «Гармидера» неодноразово бачили ці постановки протягом останніх 10 років. У неділю ж можна було їх пригадати та поспостерігати за своєрідним театральним експериментом і навіть узяти безпосередню участь у виставі. Ще перед нею режисерка закликала: «Нехай у нас із вами відбудеться діалог». І, дійсно, в кожному з шести фрагментів головні герої задіявали когось із залу, перетворюючи свій монолог на діалог із глядачем.

Як пояснила пізніше Руслана Порицька, актори хотіли акцентувати, що «Гармидер» – це театр діалогу з глядачем, який не завжди дає відповіді на запитання: «Людство саме часто не може цього зробити, але навіть момент їх проговорювання є поступом».

Актори представили уривки з таких вистав: «Кінь, який їздив верхи» за мотивами п'єси Дороти Масловської «Все у нас гаразд», «Попелюха» Януша Гловацького, «Iwonna» за п'єсою Вітольда Гомбровича «Iwonna, принцеса Бургундська», «Віткацій / Віткація немає», створеної на основі документальних свідчень, інтерв'ю, статей про Станіслава-Ігнація Віткевича та уривків з його творів, «Портрет» Славоміра Мрожека і «Сенат шаленців» Януша Корчака. Для «Монодіалогів» відібрали ті монологи, які є ключем до розуміння кожного з шести спектаклів.

«Це для нас дуже важлива й цікава співпраця», – зазначила Руслана Порицька, коментуючи проекти, реалізовані спільно з консульством. «Із кожним польським драматургом ми відкривали цілий світ. Ми в них закохувалися, інколи сходили з розуму, вони викликали в нас дуже різні емоції».

На прохання прокоментувати актуальність вистав режисерка згадала передусім драму «Сенат шаленців», яку Корчак писав у передчутті Другої світової війни: «Її постановку колись ми теж здійснили в передчутті війни. Всі

проблеми, які порушує спектакль, досі є гіперактуальними».

Руслана Порицька пригадала також, що один із показів відбувався в той час, коли у Крим ввійшли російські війська. «Авторам, із якими ми працювали, часто притаманне прогностичне начало. Цікаву історію ми мали з Віткацієм (псевдонім Станіслава-Ігнація Віткевича, – авт.). Він великий містифікатор, легенда. Ми їздили в село Великі Озера на Рівненщині, де він покінчив життя самогубством, досліджували його історію. Це неймовірно відчуття. Після такого для кожного актора це щось більше, ніж просто роль».

Виставу про Віткація виокремила й акторка театру «Гармидер» Юлія Яцун: «Це легеньке вар'яство на сцені. Цю виставу ми починаємо тоді, коли люди тільки сідають в залі. Це дає можливість відчуті публіку та перетворити на сцену абсолютно все». Найулюбленішою і водночас найскладнішою для неї як для акторки є вистава «Сенат шаленців». Завжди актуальною, на думку Юлії Яцун, буде п'єса «Портрет».

Одна зі співзасновниць театру Алла Доманська зіграла ролі в п'яти із представлених у «Монодіалогах» вистав, а ще в одній – «Сенаті» – відповідала за світло, звук і відео. Роль королеви у виставі «Iwonna» вона виконувала двічі: в першій п'єсі, яку театр поставив 10 років тому, та в другій – оновлене бачення цього спектаклю «Гармидер» представив у грудні 2017 р. Серед вистав, у яких зіграла на сцені театру, однією з найцікавіших для себе як для акторки вважає п'єсу «Кінь, який їздив верхи», де зіграла аж три ролі. У «Монодіалогах» вийшла на сцену як виконавиця ролі Попелюхи.

Дмитро Безвербний у «Гармидері» вже майже 10 років. Він вважає, що всі представлені польські вистави філософські й кожна з них на часі для України: «Мій принц (Дмитро зіграв принца у виставі «Iwonna», – авт.) актуальний, якщо мова йде про міжлюдські стосунки та ставлення людей до іншості. Ця роль була для мене найскладнішою, тим більше сьогодні, коли ми взаємодіяли із залом».

«Кожна вистава «Гармидера» по-своєму цікава», – сказав Сергій Панас, один із постійних глядачів театру. На його думку, «Гармидер» можна вважати візитівкою Луцька. Із п'єс, поставлених за творами польських авторів, Сер-

autorów najbardziej zapamiętał dramat «Koń, który jeździł wierzchem»: «Pokazano w nim, jak bardzo podobni do siebie są Polacy i Ukraińcy, jak podobne mamy fobie, przeżycia i refleksje. Gdybym nie wiedział, że ten utwór został napisany przez Polkę, pomyślałbym, że napisał go ukraiński autor. Spektakle «Harmydera» są zawsze dobrze wyreżyserowane, a w tym była również znakomita gra aktorska. Widać, że dla aktorów jest to eksperyment i dlatego przedstawienie emanowało szczególną energią». Fragment wybrany dla «Monodialogów», jak zaznaczył Serhij Panas, zmusił go do przypomnienia sobie całego spektaklu: «Zapamiętałem jakieś trashowe sceny, a tu aktorzy wybrali najbardziej realistyczny fragment, żeby pokazać refleksje nad przeszłością, pamięć Polaków o wojnie. Chciałbym jeszcze raz obejrzeć ten spektakl».

Tetiana Poluektowa, również miłośniczka twórczości «Harmydera», z sześciu spektakli, które złożyły się na «Monodialogi», obejrzała pięć. Jej zdaniem, wspólnym dla wszystkich przedstawień jest to, że każde z nich jest swoistym eksperymentem. «Pamiętam, jak przed premierą sztuki «Witkacy jest / Witkacego nie ma» czytałam w Wikipedii o Stanisławie Ignacym Witkiewiczu i, przyznam, przygotowałam się do tego, że zobaczę absurd na scenie. Natomiast aktorzy przeprowadzili badanie życia i twórczości dramaturga, wybrali z jego utworów to, co do dziś jest aktualne» – powiedziała Tetiana. Jak wspominała, zobaczyła wówczas na scenie zupełnie innego Witkacego, nie tego, który «eksperymentował z narkotykami i popełnił samobójstwo». Utkwiło w jej pamięci również przedstawienie «Granica»: «Mnie się wydawało, że wiele razy słyszałam te wszystkie historie, ale zupełnie inaczej są one odbierane dzięki akcentom postawionym przez reżysera». Zawsze, kiedy idę na przedstawienie teatru «Harmydera», chcę nie tylko mile spędzić czas, ale również usłyszeć pytania, na które długo jeszcze będę szukała odpowiedzi.

«Harmydera» we współpracy z Konsulatem RP w Łucku zrealizował kilkadziesiąt rozmaitych projektów. W grudniu 2018 r. i styczniu 2019 r. odbyły się premierowe pokazy dokumentalnego przedstawienia «Granica». Nie włączono go do «Monodialogów» ze względu na to, że nie zostało ono oparte na tekstach polskich auto-

row. Aktorzy sami napisali scenariusz spektaklu na podstawie rozmów z ludźmi po obu stronach ukraińsko-polskiej granicy.

Wśród wspólnych projektów było również pełne improwizacji przedstawienie «Matka» na podstawie sztuki Witkacego zorganizowane we współpracy z Miśkiem Barbarą z charkowskiego teatru «Arabeski», szkolenia dla polskich studentów i wystawiony z nimi minispektakl na podstawie utworów Bohdana Ihora Antonycza, udział w Europejskich Dniach Dobrosąsiedztwa na ukraińsko-polskiej granicy oraz w festiwalach w wielu polskich miastach.

Po zakończeniu przedstawienia «Monodialogi» do aktorów i widzów zwrócił się Adam Myślicki, wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Łucku. Przywitał wszystkich zebranych i przeczytał podziękowania skierowane do aktorów teatru «Harmydera» przez Konsula Generalnego RP w Łucku Wiesława Mazura. «Na wyrazy szczególnego uznania zasługują Państwa kreatywność, odkrywanie polskiej twórczości dla ukraińskiej publiczności, przełamywanie barier, profesjonalizm w interpretacji polskich utworów. Dzięki Państwa zaangażowaniu udało się poprzez sztukę teatralną przybliżyć polską literaturę ukraińskim widzom, popularyzować wiedzę na temat dorobku kultury polskiej. W taki sposób budują Państwo kulturalne mosty między Polską a Ukrainą, wzmacniają polsko-ukraiński dialog i sprzyjają zacieśnieniu więzów przyjaźni oraz wzajemnego zrozumienia pomiędzy naszymi krajami» – napisał Wiesław Mazur.

Na zakończenie wieczoru aktorzy i widzowie wspólnie zaśpiewali symboliczne słowa z przedstawienia «Witkacy jest / Witkacego nie ma»: «Za jedność w różnorodności, za stabilność w zmienności, za nieskończoność w ograniczeniach, za ciągłość w przerwaniu, za absolutny ruch. Na złość bolszewikom!»

Wszyscy zgromadzeni mogli również zagłosować na jeden z sześciu spektakli, który chcieliby obejrzeć w najbliższym czasie na scenie «Harmydera». Po przeliczeniu głosów okazało się, że na pierwszym miejscu znalazł się dramat «Kopciuch». Czekamy więc na kolejny pokaz w Łucku znanego na całym świecie utworu Janusza Głowackiego.

Tekst i zdjęcia: Natalia DENYSIUK

giewi найбільше запам'яталася вистава «Кінь, який їздив верхи»: «У ній показано, наскільки поляки з українцями подібні, наскільки в нас однакові фобії, переживання та рефлексії. Якби я не знав, що цей твір написала поляка, подумав би, що він належить українському авторові. Режисура в гармидерівців завжди цікава, а тут вони ще й заграли дуже класно. Було видно, що для акторів це експеримент, і вистава дихала особливою енергією». Уривок, обраний для «Монодіалогів», як зазначив Сергій Панас, змусив його пригадати виставу: «Мені більше запам'яталися трешові моменти, а тут актори вибрали змістовний фрагмент, щоб показати рефлексії про минуле, пам'ять поляків про війну. Мені би хотілося ще раз її побачити».

Ще одна поціновувачка творчості «Гармидера» Tetiana Poluektowa із шести вистав, які увійшли в «Монодіалого», бачила п'ять. На її думку, для всіх цих таких різних постановок спільним є те, що кожна з них є своєрідним дослідженням. «Пам'ятаю, як перед прем'єрою вистави «Віткацій є/Віткація немає» читала у «Вікіпедії» про Станіслава Віткевича і вже, зізнаюся, приготувалася, що на сцені відбуватиметься якийсь абсурд. Натомість актори провели дослідження життя і творчості драматурга, вибрали з його творів те, що лишається актуальним досі», – розповіла Tetiana. Вона пригадала, що побачила тоді на сцені зовсім іншого Віткація, а не того, що «експериментував з наркотиками та покінчив життя самогубством». Свіжою для неї в пам'яті є вистава «Кордон»: «Здавалося, що вже чув усі ті історії не один раз, проте вони сприймаються зовсім по-іншому, коли режисер розставив акценти. Йдучи на покази «Гармидера», я кожного разу хочу не просто гарно провести час, а й почути запитання, над відповідями на які ще довго потім думаєш».

«Гармидер» реалізував десятки різних проектів у співпраці з консульством. У грудні 2018 та січні 2019 рр. відбулися прем'єрні покази документальної вистави «Кордон». Вона не увійшла до проекту «Монодіалого», оскільки не була створена за мотивами п'єси котрогось із польських авторів. Актори театру

самі написали сценарій до неї, базуючи його на розмовах із людьми з обох боків українсько-польського кордону.

Варто згадати також гру-читку «Мати» за п'єсою Станіслава-Ігнація Віткевича, проведену спільно з Міськом Барбарою з харківського театру «Арабески», тренінги для польських студентів та блиц-постановку разом із ними за творами Богдана-Ігоря Антонича, виступи на Днях добросусідства на польсько-українському кордоні та фестивалях у різних польських містах.

Після показу «Монодіалогів» до акторів та глядачів звернувся Адам Мисліцький, віце-консул Генерального консульства Республіки Польща у Луцьку. Він привітав гармидерівців та зачитав подяку від Генерального консула РП у Луцьку Веслава Мазура. «На особливе визнання заслуговують ваша креативність, відкривання українським глядачам польського мистецтва, руйнування бар'єрів, професіоналізм в інтерпретації польських творів. Завдяки вам через театральне мистецтво вдалося наблизити українським глядачам польську літературу, популяризувати добробок польської культури. Таким чином ви будуєте культурні мости між Польщею та Україною, зміцнюєте польсько-український діалог і сприяєте налагодженню дружніх стосунків та взаєморозуміння між нашими країнами», – зазначено в подяці.

На завершення вечора актори та глядачі заспівали символічні слова з вистави «Віткацій є/Віткація немає»: «За єдність багатогранності, за постійність у мінливості, за нескінченність у обмеженості, за протяжність у перерваності, за абсолютність руху. На зло большевикам!»

Кожен глядач міг також взяти участь у голосуванні, обравши одну з шести вистав, яку хотів би побачити найближчим часом на сцені «Гармидера». Після підрахунку «бюлетенів» з'ясувалося, що найбільше голосів отримала «Попелюха». Тож чекатимемо на повторний показ у Луцьку відомої в усьому світі драми Януша Гловацького.

Текст і фото: Наталя ДЕНИСЮК

Pocztówki «Książnicy Atlas»

Листівки видавництва «Książnica Atlas»

Lwowskie wydawnictwo «Książnica Atlas» pod koniec lat 30. XX wieku wydało ogromną liczbę pocztówek stworzonych na podstawie zdjęć. Na kilku z nich ukazały się krajobrazy Wołynia i Polesia.

«Książnica Atlas» rozpoczęła swoją działalność w 1924 r. Historia tego wydawnictwa sięga 1885 r., kiedy we Lwowie założono Polskie Towarzystwo Nauczycieli Szkół Wyższych, głównie w celu wydawania podręczników. W 1916 r. zostało ono przekształcone w spółkę akcyjną «Książnica Polska» – spółdzielnię wydawniczą Polskiego Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych. Drugim zakładem, który złożył się na «Książnicę Atlas», była drukarnia «Grafia», założona w 1913 r. Po I wojnie światowej «Grafia» połączyła się ze spółką «Książnica Polska». Dla nowej firmy wybudowano budynek przy ul. Rozwadowskiego 20 we Lwowie (obecnie ul. Zielona). Trzecim był zakład cynkograficzny Antoniego Pryszłaka, kupiony przez «Książnicę Polską» w 1921 r. W tym samym roku wybitny polski naukowiec, geograf Eugeniusz Mikołaj Romer, założył Instytut Kartograficzny. W celu sprzedawania jego produkcji założono później spółkę akcyjną «Atlas».

W 1924 r. spółki «Książnica Polska» i «Atlas» połączyły się w potężny zakład «Książnica Atlas». Na jego czele, oprócz Eugeniusza Mikołaja Romera, stanął Kazimierz Bartel, kilkakrotny premier polskiego rządu, który w wydawnictwie była zastępcą Romera, oraz inni wybitni przedstawiciele świata nauki.

Zakład znajdował się przy ul. Czarneckiego 12. Jego produkcja była sprzedawana w należących do «Książnicy Atlas» księgarniach we Lwowie przy ul. Czarneckiego 12 oraz w Warszawie na Nowym Świecie 59. «Książnica Atlas» była największym wydawcą podręczników, cieszyła się one ogromną popularnością mimo kryzysu

ekonomicznego w Europie na przełomie lat 20–30. XX wieku. Zakład bardzo szybko się rozwijał, sprzedawał akcje i regularnie płacił dywidendy z wyjątkiem lat 1933–1934.

Wydawnictwo drukowało zarówno podręczniki, mapy i atlasy geograficzne, jak i kartki pocztowe. Wydawanie pocztówek «Książnica Atlas» rozpoczęła w 1931 r., po wystawie «Piękno polskich krajobrazów», która została zorganizowana przez lwowski oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Inżynier Witold Romer, syn Eugeniusza Romera, stworzył nową technikę pozytywową. W 1938 r. zakład wydał ok. 2 tys. kartek pocztowych, w 1939 r. – ok. 10 tys. Łuck pojawił się tylko na jednej pocztówce wydawnictwa – ukazało się na niej zdjęcie Zamku Lubarta wykonane przez wybitnego polskiego fotografa Jana Bułhaka.

Po II wojnie światowej Eugeniusz Romer mieszkał we Wrocławiu, gdzie w 1946 r. wznowił działalność wydawnictwa. Pod jego kierownictwem istniało ono do roku 1951. Następnie zostało rozdzielone między Państwowym Przedsiębiorstwem Wydawnictw Kartograficznych a Państwowym Wydawnictwem Książek Szkolnych.

Wiktor LITEWCZUK

Na zdjęciach: 1. Budynek wydawnictwa «Książnica Atlas» we Lwowie przy obecnej ulicy Zielonej. 2. Zamek Lubarta. Zdjęcie Jana Bułhaka. 3. Kuratorium w Równem. Zdjęcie A. Lenkiewicza z kolekcji Oleha Markiwa (Równe). 4. Janowa Dolina. Osiedle robotnicze. Zdjęcie pochodzi ze zbiorów Pauliny Leszek Wierzbowskiej.

Львівське видавництво «Książnica Atlas» видрукувало під кінець 1930-х років величезну кількість фотолистівок, зокрема декілька з краєвидами Волині та Полісся.

«Książnica Atlas» діяла з 1924 р. (з пол. książnica – бібліотека, книгозховище). Історія видавництва почалася зі створення в 1885 р. у Львові Товариства вчителів вищої школи, головною метою якого було видання підручників. У 1916 р. його перетворили на товариство з обмеженою відповідальністю «Książnica Polska» – видавничий кооператив Товариства вчителів вищих шкіл. Другою складовою майбутнього «Атласу» була друкарня «Графія» (пол. «Grafia»), створена у 1913 р. Після Першої світової війни «Графія» об'єдналася із товариством «Książnica Polska». Для закладу спорудили будинок на вулиці Розвадовського, 20 у Львові (нині вулиця Зелена). Третьою складовою був мистецько-цинкографічний заклад Антонія Пришляка, який у 1921 р. купило товариство «Książnica Polska». В тому ж році видатний польський науковець, географ Євгеніуш-Міколай Ромер створив Картографічний інститут. Для реалізації його продукції заснували акціонерне товариство «Atlas».

У 1924 р. товариства «Książnica Polska» та «Atlas» об'єднали в одне потужне підприємство «Książnica Atlas». Цікавий був керівний склад спілки. Крім Євгеніуша-Міколая Ромера, до нього входили Казімеж Бартель, прем'єр-міністр Польщі, який у видавництві був заступником Ромера, а також представники наукової еліти Польщі.

Підприємство розташовувалося на вулиці Чарнецького, 12. Його продукцію продавали у фірмових книгарнях у Львові на вулиці Чарнецького, 12 та у Варшаві на вулиці Новий

Світ, 59. Видавництво «Książnica Atlas» було найбільшим виробником підручників, які швидко розкуповували, попри кризу в економіці, яка охопила Європу наприкінці 20-х – на початку 30-х років минулого століття. Підприємство було досить успішним, випускало акції та регулярно виплачувало дивіденди своїм акціонерам за винятком 1933 та 1934 рр.

До сфери діяльності закладу входили не тільки підручники, карти та географічні атласи, але й поштові листівки. Продавати листівки «Książnica Atlas» почала в 1931 р., після виставки «Краса польських краєвидів», організованої львівським відділом Польського краєзнавчого товариства. Інженер Вітольд Ромер, син Євгеніуша Ромера, опрацював і запропонував для використання спеціальний фотографічний метод. У 1938 р. заклад видав близько 2 тис. листівок, у 1939 р. – біля 10 тис. Луцьк з'явився лише на одній листівці видавництва – на ній був зображений замок Любарта, знімок якого зробив видатний польський фотограф Ян Булгак.

Після Другої світової війни Євгеніуш-Міколай Ромер проживав у Вроцлаві, де в 1946 р. поновив діяльність видавництва, яке під його керівництвом проіснувало до 1951 р. Потім його розділили між Державним підприємством картографічних видавництв та Державним видавництвом шкільних книг.

Віктор ЛІТЕВЧУК

На фото: 1. Приміщення видавництва «Książnica Atlas» у Львові на сучасній вулиці Зеленій. 2. Замок Любарта. Фото Яна Булгак. 3. Кураторій у Рівному. Фото А. Ленкiewicza з колекції Олега Марківа (Рівне). 4. Робітничі поселення в Яновій Dolini. Фото з колекції Пауліни Лешек-Вєрбівської.

«Savoir vivre»
pod nogami

«Savoir vivre»
під ногами

Na chodniku, kilka metrów przed kontenerem na śmieci, leżała broszura. Chyba komuś wypadła po drodze. Niewielkie rozmiary, pożółkłe strony. Odruchowo podniosłem ją, żeby wrzucić do śmietnika, ale przyjrzałem się jej bliżej i tego nie zrobiłem.

На тротуарі, за кілька метрів від сміттєвого бака, лежала брошура. Мабуть, хтось упустив дорогою. Невеликого формату, пожовкла. Я машинально підніс її, аби викинути у смітник, та, придивившись, передумав.

«Co, kiedy jak i z kim» – zaintrygował mnie tytuł w języku polskim. Od pierwszego wejrzenia zrozumiałem, że broszura została wydana dawno temu. Sprawdziłem w Internecie i znalazłem, że ukazała się w 1937 r. Jej autorka, Marzenna Saryusz-Stokowska napisała ponad dziesięć książek. Kilka z nich to wydania popularnonaukowe, natomiast większość jej opracowań było poradnikami: są to m.in. książki kucharskie lub publikacje poświęcone hodowli roślin pokojowych. Niestety nie udało mi się dowiedzieć się czegoś więcej o autorce.

Książka «Co, kiedy jak i z kim» również jest poradnikiem. W języku polskim do dziś popularne jest staromodne, ale bardzo ciekawe wyrażenie pochodzące z języka francuskiego – savoir-vivre, czyli zasady właściwego zachowania się w towarzystwie. Poradnik savoir-vivre'u – tak można by było określić tematykę książki.

Na początek może wydać się, że lektura nie jest wyjątkowa. Autorka zadbała jednak o to, żeby uczynić z nudnej listy zasad czego «nie wolno» i «jak należy» ciekawy tekst. Jest interesujący nie tylko dlatego, że po zapoznaniu się z nim czytelnik będzie wiedział, jak się ubrać, jeżeli zostanie zaproszony na ślub odbywający się w południe, a co założyć w przypadku, kiedy ślub będzie brany wieczorem. Nie tylko dlatego, że po zapoznaniu się z treścią poradnika dowie się, jak zaprosić do siebie przyjaciół i jak w należyty sposób ich poczęstować. Książka wprowadza nas w świat, którego już nie ma opisując życie towarzyskie w przedwojennej Polsce.

Podręczniki historii każdy okres opisują jako całość doniosłych wydarzeń odbywających się w odpowiedniej kolejności. W tych wydarzeniach uczestniczą wybitne postacie, opisane schematycznie, i masy ludowe lub warstwy społeczeństwa również pozbawione oblicza. Otrzymujemy wiedzę o epoce, ale nie mamy żadnego pojęcia o tym, jak żyli zwykli ludzie w tamtych czasach. Co lubili, czego nienawidzili, co czytali, co jedli? Książka «Co, kiedy jak i z kim» pomoże nam zrozumieć codzienne życie ówczesnych ludzi.

Uświadmy się, że damy spokój frakom, smokingom, marynarkom i kamizelkom, jak również kolorom i odcieniom, w których powinny być. Mężczyźnie trudno jest zrozumieć zasady ich wykorzystania. W dodatku nawet nie każde skarpety pasują do konkretnego wydarzenia. Przejdźmy więc do czegoś bardziej przyjemnego.

Na przykład autorka proponuje jak najlepiej nakryć stół. Gdzie położyć noże, widelce, postawić kieliszki – to nie jest ważne, bo się nie zmieniło do dziś. Ale jakie było menu!

«Jako wzór dobrze zestawionych kolacji podają następujące wykwintniejsze:

1. Cocktail – grzaneczki z serem szwajcarskim, łosoś z rusztu.
Perliczki z sałatą lub kompotem.
Melba z owocami.
Czarna kawa.
Wódka, nalewki – kanapki (podane w salonie przed kolacją).
 2. Sandacz z pieczarkami.
Paszтет na gorąco w kruchym cieście. Indyk z kasztanami.
Krem skromniejszy z owocami.
Kolacje skromniejsze:
1. Grzyby w śmietanie, zapiekane w rondlu.
Polędwica wołowa z garniturem z jarzyn i ziemniakami przysmażonymi.
Lody owocowe ubrane waflami.
 2. Omlet po francusku z groszkiem lub szynką.
Roastbeef po angielsku z sałatą. Galaretka z białego wina z morełami (mogą być suszone).
 3. Kokilki z mózgu.
Pieczeń cielęca z borówkami.
Sałatka mrożona z pomarańcz i jabłek z konfiturami i orzechami włoskimi».
- Mimowolnie przypominasz sobie sowieckie czarno-białe filmy (przepraszam ogromnie, ale w moim dzieciństwie innych nie pokazywano), w których budowniczy szczęśliwej przyszłości, obowiązkowo ubrani w walonki i kufajki,

Spis rozdziałów.	
	Strona
Co, kiedy, jak i z kim	3
Ładnie ubrany stół dodaje apetytu — kwiaty stwarzają nastrój	10
Może Państwo przyjdą do nas na filiżankę herbaty	16
Obiad proszony	23
Kolacja proszona	30
Dancing karnawałowy	36
Młodzi muszą tańczyć	43
Bridge daje — bridge żąda	48
Śluby i przyjęcia	54
Goście naszych dzieci	61
Goście niespodziewani	67

w przerwach między etapami budownictwa komunizmu jedzą kaszę perłową z misek aluminiowych.

Ale ta książka jest nie tylko o ubraniach i o jedzeniu. Tak naprawdę jest o stosunkach międzyludzkich: w towarzystwie, w pracy, w społeczeństwie, w rodzinie. Najwięcej uwagi autorka poświęca temu, jakie muszą być stosunki rodzinne: jak żona ma podawać obiad mężowi i dzieciom i jak oni powinni jej za to dziękować, jak rodzice muszą urządzać święta dla swoich dzieci lub wieczory taneczne, gdy dorosną: «Matki, dbające o odpowiednie towarzystwo dla swych dorastających córek (a nawiasem mówiąc i synów), powinny się starać o częste urządzenie dla nich skromnej, a wesołej zabawy domowej». Bardzo ciekawy jest rozdział poświęcony modnej wówczas zabawie «Bridge daje – bridge żąda». W epoce bez Internetu ludzie potrafili spędzać wspólnie czas, czego my w XXI wieku możemy od nich tylko się uczyć.

Szczególnego uroku książce dodaje humor autorki, który niekiedy graniczy z ironią.

Oto jak mężczyźni wybierają się do kogoś w gości:

«– Trzeba, aby się przebrał.
Zdanie to działa piorunująco i najłagodniejszy baranek, przywykły do posłuszeństwa, staje okoniem i wytartych łokci oraz wypchanych spodni codziennego ubrania broni do upadłego, tak dalece, że nawet te, które umieją konsekwentnie przeprowadzać swoją wolę – rezygnują i uchodzą z pola walki».

Uszczypliwe, nieprawdaż? Ale autorka jest obiektywna, bo nieco dalej pisze:

«Zresztą nasze panie mają tu też wiele grzechów na sumieniu. Przecież Polka bez ceremonii donasza, na użytek biurowy, sfatygowane balowe szaty (po obcięciu trenu, pod swetrem); na wieczorne zebrania przychodzi za to, bardzo z siebie zadowolona – w nowiutkiej, wełnianej, trykotowej garsonce».

Do jakiego wniosku można dojść po tym wszystkim? Że jednak warto czasem patrzeć pod nogi.

Anatolij OLICh

«Co, kiedy jak i z kim» – zaintrygowała nazwa polською (укр. «Що, коли, як і з ким»). Вже із самого вигляду було зрозуміло, що видання досить stare. Понишпоривши в Інтернеті, з'ясував, що брошура була видана в 1937 р., а її авторка, Маженна Саріуш-Стоковська, написала ще більше десятка книжечок. Кілька з них – науково-популярних, натомість більшість – на прикладну тематику, зокрема з кулінарії та вирощування кімнатних рослин. На жаль, більше нічого про авторку дізнатися не вдалося.

«Що, коли, як і з ким» теж із розряду poradників. У польській мові досі вживається такий, дещо старомодний, але колоритний, як на мій смак, термін «savoir vivre». Він має французьке походження і дослівно означає «знання життя». Порадник із savoir vivre або з етикету – так можна було би окреслити тематику книги.

На перший погляд лектура нічого виняткового не обіцяла. Проте авторка подбала, аби перетворити занудний перелік «не можна» і «як треба» на цікавий текст. Цікаво не лише тому, що тепер ви точно знаєте, як доречно одягнутися, якщо вас запросили на шлюб в обідню пору, і яким повинен бути ваш туалет, коли шлюб укладатимуть увечері. Не лише тому, що тепер ви володієте всіма знаннями, необхідними, щоби правильно запросити друзів у гості й належним чином їх пригостити. Книжечка вводить читача у світ, якого більше не існує, – світ товариського життя у довоєнній Польщі.

Підручники з історії будь-який часовий період описують як сукупність доленосних подій, які відбулися в певній послідовності. У цих подіях беруть участь схематично накреслені визначні особистості й такі самі безликі «народні маси» або «верстви населення». Ми отримуємо масу знань про епоху, але не маємо жодного уявлення про те, як дійсно жили люди в той час. Що вони любили, що ненавиділи, як відпочивали, що читали, що їли врешті-решт? А ось ця брошура привідкриває завісу над буденним життям мешканців того часу.

Одразу домовлюся: даймо спокій фракам, смокінгам, піджакам та жилеткам, а також їхнім кольорам та відтінкам – чоловікові ніяк не вибратися із непролазних хашів тонкощів їх використання. Ба більше, виявляється, ще й не усякі шкарпетки пасують до конкретної події. Давайте про щось приємніше.

Ось авторка пропонує накрити стіл. Куди класти ножі, виделки, ставити склянки – все це неважливо, все це не змінилося. Головне – меню!

«Як візирець добре підібраної вечері наводжу такі, більш вишукані:

1. Коктейлі, до них гріночки зі швейцарським сиром, лосось, запечений на решітці.

Цісарки із салатом або з компотом (йдеться про відварені в солодкому сиропі яблука чи груші, – ред.).

Мельба з фруктами (десерт зі свіжих персиків, ванільного морозива і перетертої полуниці чи малини, – ред.).

Чорна кавка.

Горілка, наливки – бутерброди (подати в салоні перед вечерею).

2. Судак з печерицями.
Гарячий пащтет у крижком тїсті.
Індик із каштанами.

Морожений крем із фруктами.
Скромніші:

1. Гриби у сметані, запечені в горнятку.
Яловича полядниця з гарніром з овочів і підсмаженою картоплею.

Фруктове морозиво, прикрашене вафлями.
2. Омлет по-французьки з горошком або шинкою.

Ростбїф по-англійськи із салатом.
Желе з білого вина з абрикосами (можуть бути сушені).

3. Смажені мїзки.
Теляча печена з чорницею.

Салат із морожених апельсинів та яблук з конфїтюром і грецькими горіхами».

Мимоволі пригадуєш радянські чорно-білі фільми (прошу вибачити, в моєму дитинстві інших не показували) про те, як будівники світового майбутнього, обов'язково в чоботях і кук-файках, у перервах між етапами будівництва комунізму їдять ложками з алюмінієвих мисок перлову кашу.

Тільки не подумайте, що в книжці все про одяг та їжу. Насправді вона про міжлюдські відносини: товариські, робочі, світські, сімейні. Найбільше ж уваги авторка звертає на те, як люди мають ставитися одне до одного в сім'ї: як жінка має подавати обід чоловікові та дітям і як вони повинні їй віддячувати, як батьки мають влаштовувати дитячі свята для своєї малечі чи танцювальні вечори, коли їхні чада підростуть. «Матері, які дбають про відповідне товариство для своїх дочок, що підрастають (а загалом кажучи, й синів), повинні старатися якомога частіше влаштовувати для них скромну, проте веселу домашню забаву».

Ще дуже цікавим є розділ, присвячений тодішній модній розвазі «Бридж дає – бридж вимагає». Як би банально це не звучало, в епоху, коли не було Інтернету, люди вміли спілкуватися, і нам, жителям ХХІ ст., є в них чому повчитися.

Окремої чарівності додає книзі гумор авторки, який місцями межує з іронією.

Ось як чоловіки збираються в гості:

«– Треба, щоб ти перевдягнувся.

Це речення діє як грім серед ясного неба, і найлагідніша овечка, звична до послууху, стає дибки і вичовгані лїкті та провислі колїна щоденного одягу захищає до останнього подиху – настїльки відчайдушно, що навіть ті, котрі вміють безапелїційно нав'язати свою волю, занепадають духом і відступають із поля бою».

Ущипливо, чи не так? Щоправда, в об'єктивності авторці теж не відмовиш, адже одразу за цим вона пише:

«Але й наші жінки теж мають тут багато грїшків на совїсті. Аджє полька без церемонїї доношує як службовий одяг підтопану бальну сукню (відрїзавши шлейф і натїгнувши зверху светр); зате на вечїрню академію приходїть, надзвичайно задоволена собою, в новїсїнському вовняному трикотажному діловому костюмі».

Який з цього можна зробити висновок? Все-таки дивитися під ноги корисно.

Анатолій ОЛІХ

W Łucku uczczono Tadeusza Kościuszkę

У Луцьку вшанували Тадеуша Костюшка

10 lutego 2019 r. w Wołyńskiej Bibliotece Naukowej im. Oleny Pczółki Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki oddało, jak co roku, hołd swojemu patronowi. Okazją była kolejna rocznica urodzin wielkiego Polaka, bohatera narodu zarówno polskiego, jak i amerykańskiego.

Na początku głos zabrała prezes TKP w Łucku Nina Poremska. Serdecznie przywitała licznie zgromadzonych członków i sympatyków Towarzystwa. Wróciła również wspomnieniami do niełatwych czasów początków organizacji – okazją do tej swoistej wyprawy w przeszłość była zbliżająca się w tym roku 20. rocznica powstania TKP. W tym kontekście prezes nawiązała również do niedawnej śmierci księdza Ludwika Kamilewskiego – opowiedziała krótko o życiu tego wspaniałego człowieka i o wsparciu, którego przez wiele lat doświadczała z jego strony zarówno ona, jak i inni członkowie Towarzystwa. Zgromadzeni uczcili pamięć śp. ks. Ludwika Kamilewskiego minutą ciszy.

Kolejną część spotkania poświęcono patronowi Towarzystwa. Najpierw historię zakonu pijarów i rozwijanego przez nich na terenie Wołynia szkolnictwa w bardzo ciekawy sposób przybliżyła obecnym na sali członkini TKP Irena Gorlińska. Tadeusz Kościuszko, który urodził się 4 lutego 1746 r. w Mereczowszczyźnie (obecnie Białoruś), uczęszczał wraz ze swoim starszym bratem Józefem do Kolegium Pijarów w Lubieszowie. Prezentacji towarzyszył pokaz dokumentów i zdjęć związanych z omawianym tematem.

Z kolei historyk Serhij Dudar, również członek TKP, przedstawił zarówno polityczne jak i społeczne okoliczności wybuchu, przebiegu i upadku powstania kościuszkowskiego (1794 r.). Zostało ono ukazane w bardzo szerokim kontekście historycznym – od Sejmu Wielkiego i Konstytucji 3 maja, przez konfederację targowicką, wojnę z Rosją z 1792 r. i II rozbiór aż do III rozbioru Polski.

Następnie, w nieco luźniejszej już atmosferze, zgromadzeni mogli spokojnie wymienić się wrażeniami na temat zaprezentowanych na spotka-

ni informacji dotyczących patrona TKP w Łucku, porozmawiać ze sobą i wspólnie zaśpiewać kilka ulubionych polskich piosenek. Było czego posłuchać – tak się złożyło, że wśród obecnych znalazło się wiele członkiń chóru «Wołyńskie Panie».

Na koniec prezes TKP podziękowała wszystkim za przybycie, prelegentom za przygotowanie ciekawych wystąpień, a dyrekcji Wołyńskiej Biblioteki Naukowej im. Oleny Pczółki za życzliwość i wieloletnią dobrą współpracę.

Tekst i zdjęcia: Piotr KOWALIK,
nauczyciel skierowany do Łucka przez ORPEG

10 лютого у Волинській науковій бібліотеці імені Олени Пчілки Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка, як і щороку, вшанувало свого покровителя. Нагодою для заходу стала чергова річниця з дня народження великого поляка, героя польського та американського народів.

вшанували пам'ять покійного отця Людвіга Камілевського хвилиною мовчання.

Наступна частина зустрічі була присвячена патрону товариства. Насамперед Ірина Горлинська, членкиня ТПК, дуже цікаво представила історію ордену піарів та освітньої діяльності, яку вони вели на території Волині. Тадеуш Костюшко, який народився 4 лютого 1746 р. у Меречівщині (нині Білорусь), разом зі своїм старшим братом Юзефом навчався в Колегії піарів у Любешові. Презентацію супроводжував показ документів і фотографій, пов'язаних з обговорюваною темою.

У свою чергу, історик Сергій Дудар, також член ТПК, представив як політичні, так і соціальні обставини початку, перебігу та поразки повстання Костюшка (1794 р.). Цю подію він описав у широкому історичному контексті – від Великого Сейму та Конституції 3 Травня через Торговицьку конфедерацію, війну з Росією з 1792 р. до другого та третього поділів Польщі.

Потім у дещо вільнішій атмосфері глядачі могли спокійно обмінятися своїми враженнями про інформацію, представлену на зустрічі, присвяченій патрону ТПК у Луцьку, поспілкуватися один з одним і разом поспівати улюблені польські пісні. А послухати було що, адже серед присутніх було багато представниць хору «Волинські пані».

Наприкінці зустрічі голова ТПК подякувала всім за те, що прибули, лекторам – за підготовку цікавих презентацій, а дирекції Волинської наукової бібліотеки імені Олени Пчілки – за привітність та багаторічну плідну співпрацю.

Текст і фото: Пётр КОВАЛИК,
учитель, скерований до Луцька організацією ORPEG

Zmagania z zawłościami języka polskiego

Змагання з труднощами польської мови

9 lutego we Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym im. Łesi Ukrainki w Łucku odbyły się eliminacje okręgowe XLIX Olimpiady Literatury Języka Polskiego.

Na olimpiadę przybyło 20 uczestników z Tarnopola, Łucka, Kowla, Równego, Dubna i Maniewicz. Uczniowie pisali rozprawkę na jeden z wybranych tematów, dotyczyły one podobieństw i różnic w twórczości poetów okresu staropolskiego i współczesnego, prawdziwości świata przedstawionego w powieściach Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa, Elżby Orzeszkowej i Władysława Reymonta oraz postaci powieściowych z różnych epok. W zgodnej opinii uczniów biorących udział w konkursie wszystkie tematy były trudne.

Niektórzy z uczestników, zamiast zmierzyć się z rozprawką, woleli interpretować wiersze «Lament» Urszuli Kozioł i «Dzikie królestwo» Piotra Szewca. Wszyscy zmagali się z pułapkami dyktanda, słuchali i czytali ze zrozumieniem oraz sprawdzali swoje wiadomości z gramatyki i literatury.

W Jury pracowali, sprawdzali prace uczestników i liczyli punkty: Julia Wasejko, Natalia Ciołyk, Maria Musiał, Marianna Seroka i Wiesław Pisarski. Nad całością czuwała konsul Teresa Chruszcz.

Do finału republikańskiego awansowały Irena Lewkowicz ze Stowarzyszenia Kultury Polskiej na Wołyniu im. Ewy Felińskiej z Łucka, Sofia Plaszko i Krystyna Piweń z Towarzystwa Kultury Polskiej w Kowlu oraz Krystyna Hajewska z Polskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego w Tarnopolu.

Wyżej wymienione uczennice pojedą w marcu do Kijowa. Teraz przed nimi kolejny okres przygotowań. Życzymy im powodzenia w stolicy Ukra-

iny, a innym uczniom zgłębiającym tajniki języka polskiego polecamy udział w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego w roku 2020.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel języka polskiego
skierowany przez ORPEG do pracy dydaktycznej w Kowlu
Fot. Piotr KOWALIK

9 лютого у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки відбувся відбірковий тур XLIX олімпіади польської мови та літератури.

Ожешко і Владислава Реймонта, та героям романів різних епох. Усі, хто брав участь в олімпіаді, погодилися, що всі теми були складними.

Деякі з учасників аналізували вірші «Ридання» Уршулі Козьол і «Дике королівство» Пьотра Шевця. Всі разом долали пастки диктанту, виконували завдання на аудіювання та розуміння тексту, а також перевіряли свої знання з граматики і літератури.

Оцінювало роботу учнів журі у складі Юлії Васейко, Наталії Цьолик, Марії Мусял, Маріанни Сероки та Веслава Пісарського. За перебігом олімпіади спостерігала консул Генерального консульства РП у Луцьку Тереза Хрущ.

До республіканського фіналу потрапили Ірина Левкович із Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської з Луцька, Софія Пляшко і Христина Півень із Товариства польської культури в Ковелі та Христина Гаєвська з Польського культурно-освітнього товариства в Тернополі.

Згадані учениці в березні поїдуть до Києва. Тепер перед ними черговий період підготовки. Бажаємо їм успіхів у столиці, а іншим учням, які вивчають польську мову, рекомендуємо взяти участь в олімпіаді польської мови та літератури у 2020 р.

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG
Фото: Пётр КОВАЛИК

Departament Kultury Rady Miasta Łuck
Centrum Kultury w Lublinie
Towarzystwo Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki

ogłaszają

XII Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy

Pod patronatem
Rady miasta Łuck
Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Łucku
Prezydenta Miasta Lublin
Patronat medialny – gazeta «Monitor Wołyński»

Założenia ogólne:

1. XII Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej dla mieszkańców Ukrainy odbędzie się **23 lutego 2019 r.** O godzinie i miejscu prowadzenia konkursu zainteresowane osoby zostaną zawiadomione później. Konkurs jest imprezą otwartą, przeznaczoną dla osób mieszkających na stałe lub czasowo na Ukrainie.

2. Celem konkursu jest propagowanie literatury polskiej na Ukrainie oraz integracja Polaków i Ukraińców, doskonalenie warsztatu artystycznego, konfrontacja dokonań twórczych.

3. Laureaci Konkursu wytypowani podczas eliminacji wezmą udział w XII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa, które odbędą się w Lublinie (Polska).

4. Laureaci XI Polsko-Ukraińskich Spotkań Mistrzów Słowa kwalifikowani są bezpośrednio do udziału XII Polsko-Ukraińskich Spotkań Mistrzów Słowa, bez udziału w eliminacjach konkursowych.

5. Laureatom delegowanym z Ukrainy do udziału w XII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa organizatorzy zapewniają transport z Łucka do Lublina i z powrotem oraz noclegi i wyżywienie w czasie pobytu w Polsce.

6. Laureaci delegowani z Ukrainy do udziału w XII Polsko-Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa w celu uzyskania wizy do Polski na 2 tygodnie przed wyjazdem (najpóźniej – w dniu 15 marca 2019 r.) muszą posiadać ważny paszport zagraniczny. Posiadaczom paszportów zagranicznych starego typu zostanie okazane wsparcie w otrzymaniu wizy.

7. W przypadku braku ważnego paszportu zagranicznego we wskazanym dniu organizatorzy zastrzegają sobie prawo zamiany wytypowanych nagrodzonych laureatów, wyróżnionymi posiadającymi ważny paszport.

Warunki uczestnictwa:

- ukończone 15 lat;
- przygotowanie repertuaru nieprezentowanego w poprzednich konkursach;
- przygotowanie repertuaru z zakresu literatury polskiej w języku polskim lub ukraińskim.

Wykonawca może reprezentować tylko jedną instytucję (np. szkołę, ośrodek kultury, klub);

- zgłoszenie odbywa się do dnia 20 lutego 2019 r. poprzez złożenie KARTY UCZESTNIKA lub zgłoszenie telefoniczne

Zgłoszenia przyjmują Sofia Muliar (tel.: +38 0979874574) i Natalija Katrencikova (natalija.katrencikova@gmail.com).

Kategorie konkursu:

A. TURNIEJ RECYTATORSKI

1. Repertuar uczestników obejmuje 2 utwory poetyckie w całości lub fragmentach lub 1 utwór poetycki i fragment prozy z **literatury polskiej** prezentowane w języku polskim lub ukraińskim;

2. O jakiegokolwiek zmianie repertuaru na każdym z etapów konkursu uczestnicy muszą natychmiast poinformować organizatorów;

3. Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 6 minut.

Uwaga: Przekroczenie limitu czasu przez wykonawcę może spowodować wyłączenie go z oceny przez Jury.

Департамент культури Луцької міської ради
Центр культури в Любліні
Товариство польської культури імені Тадеуша Костюшка

оголошують

XII Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України

Під патронатом
Луцької міської ради
Генерального консула Республіки Польща в Луцьку
Президента міста Любліна
Медійний патрон – газета «Волинський монітор»

участі у XII Польсько-українських зустрічах майстрів слова без проходження конкурсного відбору.

5. Лауреатам, делегованим з України до участі у XII Польсько-українських зустрічах майстрів слова, організатори забезпечують перевезення з Луцька до Любліна та назад, нічліги та харчування під час перебування в Польщі.

6. Лауреати, делеговані з України до участі у XII Польсько-українських зустрічах майстрів слова, за 2 тижні до фіналу (найпізніше 15 березня 2019 р.) повинні мати дійсний закордонний паспорт. Власникам закордонних паспортів старого зразка буде надана допомога в отриманні візи.

7. Якщо котрийсь із лауреатів у вказаний день не матиме дійсного закордонного паспорта, організатори мають право замінити його однією з осіб, відзначених у конкурсі, яка матиме дійсний закордонний паспорт.

Умови участі:

- мати повні 15 років;
- приготувати репертуар, якого учасник не представляв у попередніх конкурсах;
- до репертуару мають входити твори польської літератури польською або українською мовою. **Виконавець може представляти лише одну інституцію** (наприклад, навчальний заклад, дім культури чи клуб);
- **зголошення до участі відбувається до 20 лютого 2019 р.** шляхом заповнення АНКЕТИ УЧАСНИКА (безпосередньо або за телефоном).

Зголошення приймають Софія Муляр (тел.: +38 0979874574) та Наталія Катренчікова (natalija.katrencikova@gmail.com).

Конкурсні категорії

A. ДЕКЛАМАТОРСЬКИЙ ТУРНИР

1. Репертуар учасників має складатися з 2 поетичних творів чи їхніх фрагментів або з 1 поетичного твору та 1 фрагменту прози з **польської літератури** польською або українською мовою.

2. Про будь-яку зміну репертуару на будь-якому з етапів конкурсу учасники повинні негайно повідомити організаторів.

3. Загальний час виконання не може перевищувати 6 хвилин.

Увага! Перевищення виконавцем часового ліміту може призвести до його виключення з оцінюваних учасників конкурсу.

Загальні засади:

1. XII Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України відбудеться **23 лютого 2019 р.** Про остаточні дату та місце проведення конкурсу зацікавлені особи будуть повідомлені пізніше. Конкурс – це відкритий захід, призначений для тих, хто постійно або тимчасово проживає в Україні.

2. Мета конкурсу – промоція польської літератури в Україні, а також інтеграція українців і поляків, вдосконалення артистичних вмінь, співставлення творчих досягнень.

3. Лауреати, відібрані на конкурс в Луцьку, візьмуть участь у XII Польсько-українських зустрічах майстрів слова в Любліні (Польща).

4. Лауреати XI Польсько-українських зустрічей майстрів слова допускаються до

Спробуй свої сили в конкурсі «Я та Польща»

Цікавишся польською культурою? Вивчаєш польську мову? А, може, лише плануєш почати свою пригоду з вивчення польської мови? Спробуй свої сили в конкурсі «Я та Польща». Напиши про свої пригоди, враження, спогади, відносини або просто цікаві думки, пов'язані з Польщею.

Конкурс «Я і Польща», який покликаний популяризувати польську культуру й мову за кордоном, періодично організовує школа польської мови «GLOSSA». Участь у конкурсі можуть взяти особи, старші 16 років, за винятком вчителів польської мови.

Тема роботи – «Я і Польща». Роботу можна написати польською або англійською мовою. Якщо учасник не знає жодної з них, роботу можна перекласти польською або англійською. У цьому випадку потрібно додати заяву про сторонню допомогу при перекладі.

Робота не може перевищувати 9000 символів (враховуючи пробіли). Формати – doc, pdf або rtf. Роботи, виконані в інших форматах, або з більшою кількістю символів не прийматимуть до участі в конкурсі.

Конкурсні роботи потрібно надіслати до 31 березня 2019 р. виключно шляхом облікового запису учасника. Підтвердження правильності відправлення роботи – автоматично надіслане у відповідь повідомлення. Конкурсні роботи оцінює спеціально сформоване журі, що складається з викладачів польської мови в школі польської мови «GLOSSA».

При оцінюванні конкурсних робіт до уваги братимуть винахідливість, творчість та оригінальність. Зовнішній вигляд роботи та рівень знань польської мови не враховуватимуть (якщо виклад не ускладнюватиме розуміння змісту роботи).

Результати оприлюднять до 30 квітня 2019 р. на сторінці конкурсу.

Запитання щодо конкурсу можна надсилати на адресу: konkursy@glossa.pl

Нагороди:

1 місце: двотижневий інтенсивний курс польської мови в Кракові, проживання в квартирі, позалекційна програма.

2 місце: двотижневий інтенсивний курс польської мови в Кракові, позалекційна програма.

3 місце: 10 індивідуальних уроків он-лайн.

Інші нагороди: 10 он-лайн курсів, 5 підручників із серії «POLSKI krok po kroku» на вибір, 5 польських фільмів на вибір.

Подати заявку, прикріпити та надіслати конкурсну роботу, а також дізнатися більше про конкурс можна за адресою: kursyjezykapolskiego.pl.

Джерело: kursyjezykapolskiego.pl

Czesław Niemen – artysta poszukujący

Чеслав Нємен – митець у вічному пошуку

«Dziwny ten świat, świat ludzkich spraw, czasem aż wstyd przyznać się. A jednak często jest, że ktoś słowem złym zabija tak, jak nożem» – to słowa z jednej z najbardziej znanych piosenek Czesława Niemena.

30 stycznia 2004 r. o godz. 13.00, kiedy rozpoczął się pogrzeb Czesława Niemena, wiele stacji radiowych nadało piosenkę «Dziwny jest ten świat». Miłośnicy jego muzyki oddali mu hołd za różnorodną i bogatą twórczość. Pomysłodawcą całej akcji był Marek Niedźwiecki, dziennikarz radiowej «Trójki».

16 lutego mija 80. rocznica przyjścia na świat Czesława Niemena. Urodził się jako Czesław Juliusz Wydrzycki w Starych Wasiliszkach w województwie nowogrodzkim (obecnie wieś w rejonie szczuczyńskim w obwodzie grodzieńskim na Białorusi). Pseudonim Niemen przyjął za namową żony Franciszka Walickiego (swego promotora i dobrego ducha) w roku 1962. Nawiązywał nim oczywiście do rzeki Niemen i swojego dzieciństwa. Śpiewał w chórach szkolnym i kościelnym. Uczęszczał do klasy fortepianu w liceum pedagogicznym w Grodnie oraz uczył się w średniej szkole muzycznej w Gdańsku. Jego rodzina w 1958 r. została przesiedlona do Polski w ramach ostatniej fali masowych wysiedleń Polaków z Kresów Wschodnich.

Czesław Niemen śpiewał z zespołami: Czerwono-Czarni, Niebiesko-Czarni, Akwarele, I Niemen, Niemen Enigmatic, Grupa Niemen, Niemen Aerolit.

Cechą jego bogatego i twórczego życia było ciągle poszukiwanie nowych środków wyrazu. Zaczynał od muzyki pop, by znaleźć inspirację w jazzie i eksperymentować z muzyką awangardową. Grał rocka progresywnego i psychodelicznego, był też pierwszym polskim muzykiem, który tak szeroko wykorzystywał instrumenty elektroniczne. Pisał muzykę do przedstawień teatralnych i filmów, między innymi do «Wesela» Andrzeja Wajdy. Śpiewał tam też piosenkę Chochoła «Miałeś, chamie, złoty róg».

Nie sposób w krótkim artykule wymienić wszystkich największych przebojów Niemena. Koniecznie jednak każdy miłośnik dobrej polskiej muzyki powinien posłuchać najważniejszych, można by rzec kultowych, piosenek: «Dziwny jest ten świat», «Bema pamięci rapsod żałobny», «Wspomnienie», «Sen o Warszawie», «Jednego serca», «Pod papugami», «Kłęcząc przed tobą», «Włóczęga», «Chciałbym cofnąć czas». Każdy

meloman znajdzie w nich coś innego, bliskiego swemu sercu. Jego utwory są wzruszające, pełne metafizyki, odniesień do sztuki i filozofii. Słuchając piosenek Niemena można jednak także poszerzyć swoją wiedzę o świecie, człowieku i pogłębić znajomość języka polskiego. A jeśli ktoś zechce dla odmiany doświadczyć tego, jak Mistrz piosenki śpiewał po rosyjsku, niech posłucha pięknego utworu «Kałakolczyk».

Twórca z Wasiliszek sam pisał teksty do swoich piosenek, wykorzystywał także utwory wybitnych polskich poetów: Cypriana Kamila Norwida, Adama Asnyka, Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Juliana Tuwima.

W roku 1999 Czesław Niemen w plebiscycie tygodnika «Polityka» został uznany za artystę wszechczasów. W radiowej «Trójce» możemy głosować co roku w «Polskim topie wszechczasów» na jego utwory.

Żył dla muzyki, dla śpiewu, obdarował nas tyloma utworami, które są ponadczasowe, nie starzeją się i nawet po wielu latach słuchać ich można z ogromną przyjemnością. Na jego piosenkach wychowało się kilka pokoleń Polaków. Co ciekawe i znamienne – utworów Niemena słuchają dzisiaj także ludzie młodzi, dopiero wchodzący w dorosłość. Trudno o lepsze potwierdzenie znaczenia, wpływu i zasięgu jego twórczości.

20 lutego 2011 r. we wsi Stare Wasiliszki na Białorusi, w domu urodzenia Czesława Niemena, otwarto muzeum jego imienia. Znajduje się tam część oryginalnego wyposażenia, w większości podarowanego przez mieszkańców Wasiliszek, którzy otrzymali je od rodziny artysty w czasie ich wyprowadzki do Polski. W roku 2011 śpiewała w Grodnie Jego córka Natalia.

Zjednoczenie Społeczne «Polska Macierz Szkolna» organizuje co roku Festiwal Piosenki Polskiej im. Czesława Niemena w Grodnie.

Piosenka Niemena «Sen o Warszawie» od 12 marca 2004 r. jest wykonywana przed każdym spotkaniem Legii Warszawa na Stadionie Wojska Polskiego w Warszawie jako hymn kibiców.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel języka polskiego
skierowany przez ORPEG do pracy dydaktycznej w Kowlu
Zdjęcie: Grażyna RUTKOWSKA,
Narodowe Archiwum Cyfrowe

«Дивний цей світ, світ людських справ, інколи аж соромно зізнатися. Проте часто буває так, що хтось злим словом ніби ножом убиває», – це слова однієї з найвідоміших пісень Чеслава Нємена.

30 січня 2004 р. о 13.00, коли розпочиналися похорони Чеслава Нємена, багато радіостанцій транслювали пісню «Дивний цей світ». Цінителі музики віддали йому шану за різноманітну й багату творчість. Ідейним натхненником акції був Marek Niedźwiecki, журналіст радіостанції «Трійка».

16 лютого минає 80-та річниця приходу на світ Чеслава Нємена. Народився Чеслав Юліуш Виджицький (його справжнє прізвище) у Старих Василішках Новогродзького воєводства (зараз село в Щучинському районі Гродненської області Білорусі). Псевдонім Нємен взяв за порадою дружини Францішека Валіцького (свого промоутера й ангела-хранителя) в 1962 р. Він, звісно, був пов'язаний із річкою Німан і його дитинством. Нємен співав у шкільному та церковному хорах. Відвідував клас фортепіано в педагогічному ліцеї в Гродні, потім навчався в середній музичній школі в Гданську. У 1985 р. сім'я Чеслава переїхала до Польщі в рамках останньої хвилі масового виселення поляків зі Східних Кресів.

Чеслав Нємен співав із групами: «Червоно-чорні», «Блакитно-чорні», «Акварелі», «I Нємен», «Нємен енгіматік», «Група Нємен», «Нємен аероліт».

Важливою рисою його багатого творчого життя був постійний пошук нових засобів вираження. Він починав із поп-музики, згодом знайшов натхнення у джазі, експериментував з авангардною музикою. Виконував прогресивний і психоделічний рок, був першим польським музикантом, який активно використовував електронні інструменти. Писав музику до театральних вистав і кіно. Зокрема, у фільмі Анджея Вайди «Весілля» виконав пісню Хохолу «Був у тебе, голодранцю, золотий ріг».

Неможливо в короткому тексті перерахувати найбільші хіти Нємена. Але кожен любитель хорошої польської музики повинен послухати найважливіші, можна навіть сказати, культові композиції: «Дивний цей світ», «Пам'яті Бєма жалобний рapsод», «Спогад», «Сон про Варшаву», «Одного серця», «Під папугами», «Навколишки перед тобою», «Волоцюга», «Я хотів би повернути час назад». Кожен меломан зна-

йде в них щось своє, близьке власному серцю. Його твори зворушливі, сповнені метафізики, пов'язані з мистецтвом та філософією. Слухаючи пісні Нємена, можна примножити свої знання про світ і людину та покращити польську мову. А якщо хтось хоче для порівняння відчувати, як маєстро співав російською, нехай послухає гарний твір «Колокольчик».

Митець із Василішків сам писав тексти до своїх пісень, використовував теж твори видатних польських поетів: Ципріяна-Каміля Норвіда, Адама Асника, Казімежа Пшерви-Тетмаєра, Юліана Тувіма.

У 1999 р. Чеслава Нємана в опитуванні тижневика «Політика» визнали митцем усіх часів. На радіостанції «Трійка» поляки можуть щороку голосувати за його твори в «Польському хіт-параді всіх часів».

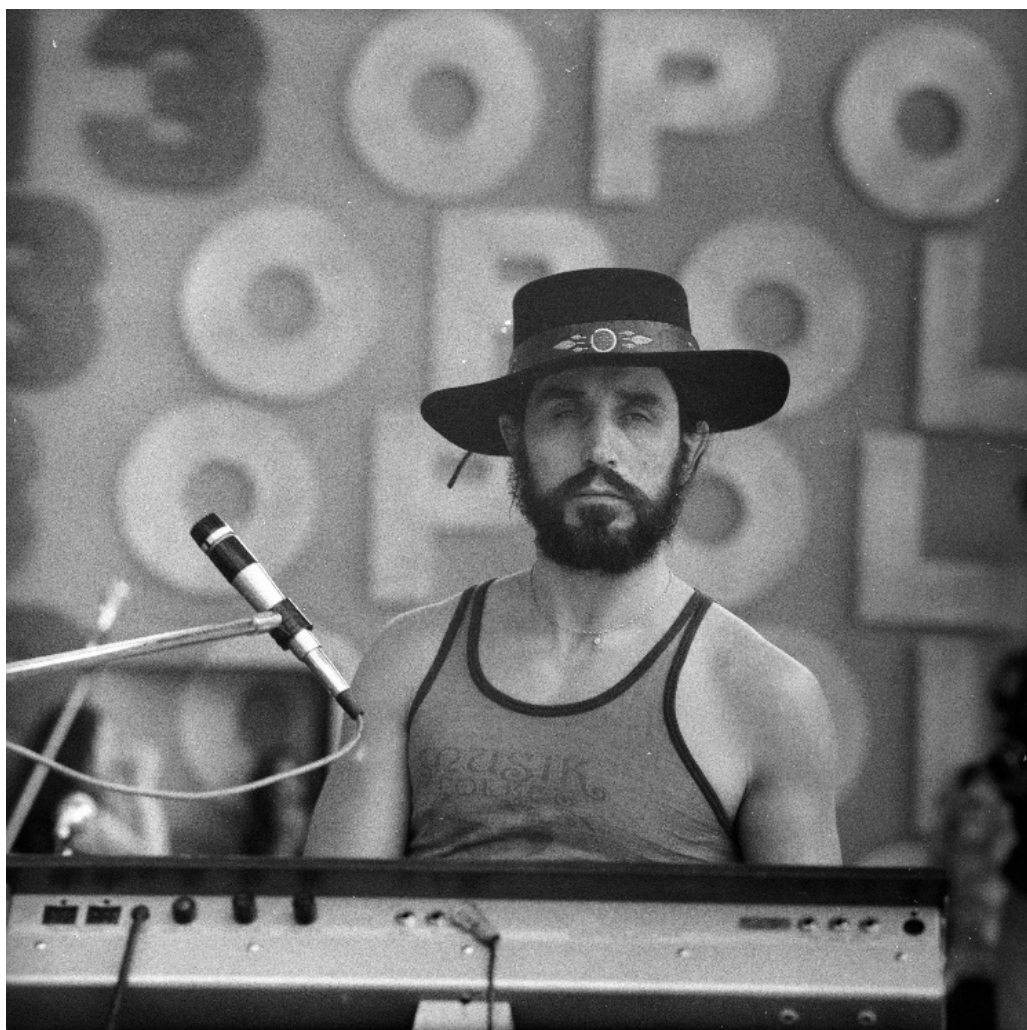
Він жив для музики, співу й обдарував свою Батьківщину великою кількістю понадчасових творів, таких, які не старіють. На його піснях виросло кілька поколінь поляків. Що цікаво і знаменно, то це те, що твори Нємена і сьогодні слухає молодь, яка тільки входить у дорослий світ. Важко знайти краще підтвердження значення, впливу й діапазону його творчості.

20 лютого 2011 р. у селі Старі Василішки в Білорусі, у будинку, де народився Чеслав Нємен, відкрили музей. Там міститься частина автентичної обстановки: багато речей для музею подарували жителі Василішків, які отримали їх від сім'ї музиканта, коли вона виїжджала до Польщі. У 2011 р. у Гродні виступила дочка Нємена Наталія.

Громадське об'єднання «Polska Macierz Szkolna» щороку проводить фестиваль польської пісні імені Чеслава Нємена у Гродні.

Його пісню «Сон про Варшаву» із 12 березня 2004 р. уболівальники виконують як гімн перед кожним матчем варшавської «Легії» на стадіоні Війська Польського у Варшаві.

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG
Фото: Гражина РУТКОВСЬКА,
Національний цифровий архів (Польща)

PRASA // РОБОТА

Вакансії в м. Луцьк

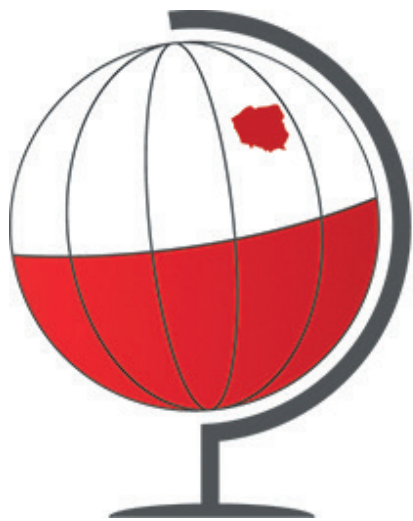
Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Агент страховий	5 500	Презентація страхових послуг, консультування клієнтів компанії з метою укладання договорів страхування. Попередньо телефонувати: 788 410, 050 423 41 09 (Анатолій Васильович)
Агроном	4 173	Прийом агрономічних звітів, робота в спеціалізованих програмах. Для співбесіди звертись за тел.: 050 278 42 69
Агроном з насінництва	4 173	Агроном з насінництва відділу контролю в насінництві та розсадництві управління фітосанітарної безпеки
Адміністратор	4 300	Адміністрування процесів у торговельній залі супермаркету, управління персоналом, контроль наявності товару, термінів придатності цінників, ведення документації магазину, організаційні питання; супермаркет «SPAR», м. Луцьк, вул. Конякіна, 7а; попередньо телефонувати: 098 785 21 70; 066 005 05 55; 067 701 76 76
Адміністратор	6 800	Організація, контроль основних технологічних процесів магазину (касова дисципліна, інкасації, представленість продукції в ТЗ, дотримання термінів реалізації продукції); здійснення контролю за роботою співробітників торгового залу; організація, навчання й оцінка роботи співробітників торгового залу. Робота в магазині «Домашня крамниця», м. Луцьк, пр. Воли, 35; попередньо телефонувати: 050 541 28 47
Адміністратор системи	4 200	Наповнення навчально-методичної бази інституту електронними освітніми ресурсами; забезпечення роботи веб-сайту; технічне забезпечення проведення нарад у електронному режимі; контроль за ходом виконання робіт та функціонування автоматизованих систем; доступ до роботи на платформі дистанційного навчання CMS Moodle
Адміністратор системи	5 000	Обробка вхідних звернень користувачів (чат, e-mail); робота з комп'ютером, висока швидкість друку; телефонувати: 050 804 11 43 (Тетяна Петрівна)
Акушерка	4 173	Проводить загальне і клінічне обстеження вагітних і новонароджених та оцінює його результати. Володіє сучасними методами профілактики, діагностики та доплікарської допомоги при загрозі розриву матки, прееклампсії, еклампсії, маточної кровотечі, загрози внутрішньоутробної гіпоксії плоду. Дотримується принципів медичної деонтології. Веде медичну документацію. Постійно удосконалює свій професійний рівень
Апаратник хімовдоочищення	5 570	Проведення процесу механічного та хімічного очищення води: хлорування, знесолювання, знекремнювання, натрій катіонування, вапнування, обслуговування і регулювання роботи водопідготовчих агрегатів за результатами проведення хімічних аналізів, готувати реагенти для проведення технологічних процесів, ведення водно-хімічного режиму котельень та теплових мереж; посвідчення Волинського обласного навчально-курсового комбінату за професією апаратник хімовдоочищення
Арматурник (будівельні, монтажні й ремонтно-будівельні роботи)	4 173	Правила заготівлі арматури, гнуття арматурної сталі, встановлення арматурних конструкцій. Можливі відрядження за кордон. Оклад та відрядні (від 15 000 грн)
Бариста	4 173	Графік роботи: 3 дні робочих, 3 дні вихідні, з 08.00 до 20.00, з 10.00 до 22.00, навчання баристації за стандартами мережі, попередньо телефонувати: 050 378 69 38
Бармен	5 500	Обслуговування гостей кафе за високими стандартами, приготування напоїв відповідно до затвердженої технології, підтримка чистоли на робочому місці, проведення розрахунків з гостями; кафе «Околиця», м. Луцьк, вул. Рівненська, 154; попередньо телефонувати: 095 644 85 94
Бармен	4 200	Обслуговування клієнтів кафе, розрахунок з клієнтами. Заробітна плата та відсотки. Робота в кафе «Фарт», м. Луцьк, вул. Ковельська, 8а
Бармен	5 500	Приготування і розлив напоїв; обслуговування клієнтів; розрахунок; робота в кафе «Хатинка», м. Луцьк, Комунальний провулок, 4а; попередньо телефонувати: 095 337 86 93
Бармен	5 500	Приготування напоїв (кава, чай, фреш-с, капучіно) у фреш-барі гіпермаркету «TAM-TAM»
Бармен	5 000	Приготування напоїв, коктейлів
Бухгалтер	4 500	Бухгалтер з суміщенням посади касира, знання ПК, програми 1С, «Медок», нарахування і виплата зарплати, лікарняних, відпускних, подання звітності (організація неприбуткова), прийом і здача членських внесків, контактування з членами кооперативу, боржниками, попередньо передзвонити: 050 295 54 43 (В'ячеслав Миколайович)
Бухгалтер	6 000	Ведення бухгалтерського обліку в торгівлі, звітність, облік первинних документів, нарахування заробітної плати, підготовка аналітичних звітів. Попередньо телефонувати: 050 653 71 89
Бухгалтер	4 173	Ведення бухгалтерського обліку; подання податкової і фінансової звітності; знання 1С Бухгалтерії; попередньо телефонувати: 050 378 26 40
Бухгалтер	4 700	Ведення обліку основних засобів, зарплати, облік ПДВ, знання та вміння працювати в 1С Бухгалтерії (версія 8), в програмі «МЕДОК», банкігу, досконале знання податкового обліку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Бухгалтер	7 000	Знання 1С.8,2, 1С.8.3 , «Клієнт банк», податковий і бухгалтерський облік ПДВ, ЄСВ, 1 ДФ, загальна система з ПДВ, первинна документація, нарахування зарплати, реєстрація податкових накладних, виписки рахунків. Графік роботи: з 09.00 до 17.00, попередньо телефонувати: 066 584 28 20, Віта Олексіївна
Бухгалтер	4 173	Контактна особа: 095 319 45 63, Марія Іванівна; 0,5 ставки, можливо по сумісництву, бюджет, знання бухгалтерських програм, досвід у бюджетній сфері
Бухгалтер	6 000	Місце проведення робіт: м. Луцьк, вул. Героїв УПА, 76в (район Вишкова), ведення бухгалтерського обліку підприємства на загальній системі оподаткування, знання програми 1С версія 7.7, Medok, попередньо передзвонити: 095 126 17 44, Аліна
Бухгалтер	4 173	Нарахування зарплати на 4 штатних працівників, складання і подання звітності, працювати 2 дні на тиждень, попередньо телефонувати: 099 197 89 87, Володимир Миколайович
Бухгалтер	5 500	Облік розрахунків з покупцями, рознесення банківських виписок, зведення ПДВ, інвентаризація рахунків, звірка з контрагентами, облік основних засобів, облік відряджень, знання Медок, 1С Бухгалтерії, 8.3
Бухгалтер	6 800	Повне ведення бухгалтерського обліку на загальній і єдиній системі оподаткування; подання фінансової, податкової звітності; знання 1С Бухгалтерії (7, 8 версії); нарахування заробітної плати; попередньо телефонувати: 050 541 28 47
Бухгалтер	6 000	Помічник бухгалтера, допомога бухгалтеру при зведенні звітності та нарахуванні заробітної плати, робота в 1С Бухгалтерії. Місце проведення робіт: м. Вараш, вул. Шевченка, 54, для проживання надається хостел за рахунок роботодавця. Для співбесіди телефонувати: 097 268 84 48
Бухгалтер	4 800	Провідний бухгалтер сектору обліку розрахунків з підзвітними особами та заробітної плати відділу бухгалтерського обліку Волинського обласного центру зайнятості
Вантажник	5 200	Вантажно-розвантажувальні роботи корму для тварин на складах. Попередньо телефонувати: 068 757 67 81; 095 180 17 90 (Інна)
Вантажник	5 000	Відвантажувати товар зі складу до автомобіля. Фізична витривалість. Для співбесіди дзвонити за тел.: 050 557 63 45
Вантажник	6 500	Завантаження та розвантаження продуктів молочної групи, збірка замовлень на складі для торгівельних точок, контактна особа: 066 798 84 58, Віталій (завідувач складу)
Вантажник	6 000	Завантаження та розвантаження товарів (меблі, освітлювальні прилади, господарські товари, залізні та інші металеві вироби); комплектування товарів відповідно до накладних; попередньо телефонувати: 067 840 13 61, ТМ «Дубок»
Вантажник	6 500	Здійснення навантаження, перенесення і розвантаження внутріскладського вантажу та інших товарно-матеріальних цінностей. Тел.: 099 037 54 33 (Олеся Леонідівна)
Вантажник	4 173	Здійснення погрузки та вигрузки побутового сміття
Вантажник	6 000	Контактна особа: 067 333 73 77. Навантаження та розвантаження товарів на складах. Горілчана група товарів
Вантажник	6 000	Попередньо телефонувати: 095 109 94 34 або 096 078 53 19 (Анна). Займаються продажем насіння, прийом та видача товарів зі складу, навантажувально-розвантажувальні роботи (м. Луцьк, вул. Карбишева, 2, проти наркодиспансера, магазин «MAGNAT Agro»)
Вантажник	5 000	Попередньо телефонувати, розвантаження та навантаження продукції (солодоців) на складах, контактна особа: 067 370 84 94, 066 778 24 64 (Роксолана). Робота в смт Колки, безкоштовний доїзд на роботу та з роботи
Вантажник	5 000	Проведення навантажувально-розвантажувальних робіт, робота з будівельними матеріалами, фізична витривалість, перспектива росту заробітної плати
Вантажник	6 000	Робота в цеху по завантаженню/вивантаженню харчової продукції. Графік роботи з 9.00 до 18.00
Вантажник	5 500	Розвантаження, завантаження будівельних матеріалів у складі-магазині. Робота в магазині будматеріалів «Лідер», вул. Ковельська, 150д
Верстатник деревообробних верстатів	7 000	Робота на деревообробному верстаті, обслуговування обладнання, дотримання правил техніки безпеки; телефонувати: 050 378 62 73 (Олексій Сергійович)
Верстатник широкого профілю	5 500	Металообробка при виготовленні інструменту та запчастин
Верстатник широкого профілю	7 500	Обробка деталей на універсальних верстатах, нарізання різьби, фрезерування, шліфування узлів і деталей
Взуттєвник з ремонту взуття	5 000	Ремонт та реставрація шкіряного взуття. Заробітна плата + відсотки. Робота з 09.00 до 20.00. Три дні через три. Для співбесіди телефонувати: 050 815 43 37 (Юлія Петрівна)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Виконавець робіт	10 000	Керування будівництвом житлового багатоквартирного будинку, контроль за виконанням робіт. Зарплата до 15 000 грн. Телефонувати: 78 01 42, 78 01 43
Виконавець робіт	10 000	Організація та ведення робіт по зовнішніх мережах водопроводу та каналізації
Вихователь дошкільного навчального закладу	4 173	Оклад + надбавки, робота з дошкільнятами, досвід роботи з дітьми, проведення занять у групі, прогулянки
Вихователь дошкільного навчального закладу	4 173	Робота з дітьми з дошкільного віку, проведення занять, прогулянок
Вишивальник	6 500	Вишивання українських національних сорочок, блуз, плаття на машинках марки Brother, Ricopa; вишивка графічного та рослинного орнаменту; обслуговування вишивального обладнання
Водій автотранспортних засобів	5 000	Виконання міжнародних перевезень по маршрутах Україна-Голландія, Україна-Німеччина на автомобілі Volvo FM 12. Робота в с. Гірка Полонка, вул. Луцька, 8 (на території РТП)
Водій автотранспортних засобів	4 173	Виконання обов'язків особистого водія керівника коледжу; дотримання правил дорожнього руху; здійснювати перевірку технічного стану автомобіля; телефонувати: 099 274 95 48, Анна Володимирівна
Водій автотранспортних засобів	10 000	Водій автомобільного транспорту (кранонавантажувач), автомобіль марки Рено-Магнум, розвезення брикету торфогого та палет у біг-бегах. Протягом літнього періоду перевезення будівельних матеріалів. Перевезення здійснюються як по місту, так і по Луцькому району, попередньо телефонувати: 095 772 23 29, Олександр Олександрович
Водій автотранспортних засобів	6 950	Водій на молокоцистерну ГАЗ-53; збір молока по регіонах; погрузка молока до 40 кг; попередньо телефонувати: 066 720 27 54; 097 354 31 81, Валентин
Водій автотранспортних засобів	6 500	Доставка хліба по місту Луцьку і Волинській області; виконання правил дорожнього руху, правил перевезень вантажів; забезпечувати належний технічний стан автотранспортних засобів; попередньо телефонувати: 050 715 18 60
Водій автотранспортних засобів	8 000	Здійснення вантажних перевезень по Україні, зарплата до 20 000 грн. Попередньо телефонувати: 066 033 83 37, Євгенія Василівна
Водій автотранспортних засобів	5 010	Здійснення пасажирських перевезень за міськими маршрутами автобусами «Богдан» і «Еталон», проведення розрахунків з пасажирами (продаж квитків), підтримання належного технічного стану та чистоти транспортного засобу. Телефонувати: 25 02 08
Водій автотранспортних засобів	4 500	Здійснення пасажирських перевезень, продаж квитків пасажирами, дотримання належного технічного стану транспортного засобу. Телефонувати: 050 581 71 84, Микола Анатолійович
Водій автотранспортних засобів	30 000	Здійснювати міжнародні вантажні перевезення до країн Європи (Німеччини, Франції). Наявність закордонного біометричного паспорта, картки водія, полісу обов'язкового медичного страхування для виїзду до країн Європи
Водій автотранспортних засобів	9 275	Керувати автотранспортним засобом – вилка ЗІЛ 43-1412 вантажопідйомністю 6 тонн; вести подорожні листи; усувати дрібні експлуатаційні несправності, що виникають під час роботи і не потребують розбирання механізмів; наявність посвідчення
Водій автотранспортних засобів	7 000	Керує вантажним автомобілем, проводить поточний ремонт автомобіля та утримує транспортний засіб в чистоті та укомплектованому стані
Водій автотранспортних засобів	5 500	Оклад + відсотки, перевезення пасажирів на міських маршрутих автобусах загального користування, дотримання правил руху безпеки, нагляд за справним станом автомобіля
Водій автотранспортних засобів	7 000	Оклад + премія, водій-експедитор, роботодавець здійснює довіз на роботу та з роботи, харчують, розвезення товарів по торговельних точках, робота з документами, тел.: 050 136 03 20
Водій автотранспортних засобів	7 000	Перевезення вантажів евакуатором по Україні, утримання автотранспортного засобу в належному стані, попередньо телефонувати: 095 132 87 88, Юрій Борисович
Водій автотранспортних засобів	8 000	Перевезення вторинної сировини автомобілем Газель (газ/бензин), передбачено преміювання
Водій автотранспортних засобів	6 282	Перевезення поштових відправлень, матеріально-відповідальна особа, робота на автомобілях ВАЗ, УАЗ, ГАЗ, МАЗ
Водій автотранспортних засобів	7 000	Перевезення працівників мікроавтобусом «Газель», попередньо телефонувати: 099 225 50 29
Водій автотранспортних засобів	10 000	Перевезення сипучих матеріалів по Україні на автомобілях-самоскидах з причепом «Рено» та «DAF» класу євро 3-5, догляд за технічним станом автомобіля. Попередньо телефонувати, контактна особа: Боярчук Олександр Валерійович, тел. 067 676 18 99

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:

м. Луцьк, вул. Ярошука, 2;
тел.: 72-72-58, 24-92-68

Staż metodyczny w Toruniu dla nauczycieli polonijnych

Стажування в Торуні для вчителів-полоністів

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia Wspólnota Polska zaprasza nauczycieli języka polskiego ze szkół systemowych oraz uczących przy polskich organizacjach na staż metodyczny do Torunia.

Pobyty stażowe umożliwiają, oprócz doskonalenia języka i kontaktu z kulturą, zdobycie wiedzy na temat skutecznych i aktualnych sposobów nauczania. Dają także możliwość nabywania nowej wiedzy i umiejętności w toku zajęć warsztatowych oraz bezpośredniej obserwacji, jak poznane narzędzia funkcjonują w grupie uczącej się w szkolnej klasie. Podczas prowadzenia zajęć w szkole powstanie przestrzeń, w której nauczyciele mogą ugruntować swoje nowe umiejętności metodyczne i językowe, dzięki czemu skutecznie będą z nich korzystać po powrocie do macierzystych placówek. Bezpośredni kontakt z nauczycielami w Polsce tworzy w projekcie wartość dodaną: przygotowuje nauczycieli do podjęcia współpracy edukacyjnej ze szkołami w Polsce.

Cele szczegółowe staży realizowanych w Polsce:

- wyposażenie uczestników w umiejętność nowoczesnego i skutecznego nauczania w oparciu o współczesne kanony wiedzy na temat procesu uczenia się;
- doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu nauczania przedmiotu oraz języka polskiego (warsztat metodyczny);

- rozwijanie umiejętności nauczania z zastosowaniem nowoczesnych metod i technologii (warsztat metodyczny);

- poznanie metod i form angażujących grupę w proces uczenia się, sposobów motywacji i oceny uczniów (warsztat metodyczno-psychologiczny);

- nabycie umiejętności inicjowania działań dydaktyczno-wychowawczych;

- inicjowanie i budowanie Partnerstwa szkół w celu wypracowywania i realizowania wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych.

Staż odbywać się będzie 1–5 kwietnia 2019 r. w Toruniu.

Zgłoszenia (należy wypełnić formularz na stronie Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli) przyjmowane są do 7 marca 2019 r.

Informacje o zakwalifikowaniu zostaną wysłane 10 marca.

Więcej informacji znajduje się na stronie <http://odnswp.pl/staz-metodyczny-w-toruniu-rekrutacja/>

Źródło: odnswp.pl

Центр вдосконалення вчителів товариства «Wspólnota Polska» запрошує на стажування до Торуня вчителів польської мови із суботньо-недільних шкіл при польських товариствах та шкіл у системі української освіти.

Стажувальні програми, крім вдосконалення мови та ознайомлення з культурою, дають можливість здобути знання про сучасні ефективні методи викладання. Також вони уможливають здобуття нових навичок під час майстер-класів і безпосереднього спостереження за тим, як засвоєні методи працюють у класі. Здобуті методологічні та мовні компетенції вчителі зможуть використовувати в ході проведення уроків у рідних школах. Безпосередній контакт із викладачами в Польщі також сприятиме подальшій співпраці.

Завдання стажування в Польщі:

- дати учасникам навички сучасного й ефективного навчання;

- вдосконалити знання та вміння у сфері предмету викладання та польської мови (методичний майстер-клас);

- розвинути вміння викладати із застосуванням новітніх методик і технологій мови (методичний майстер-клас);

- засвоїти методики і форми зацікавлення учнів навчальним процесом, способи мотива-

ції та оцінювання мови (методично-психологічний майстер-клас);

- набути вміння реалізовувати навчально-виховні ідеї;

- ініціювати і розвивати партнерство між школами з метою формування і реалізації спільних освітніх заходів.

Стажування проходитиме 1–5 квітня 2019 р. у Торуні.

Заявки (потрібно заповнити формуляр на сайті Центру вдосконалення вчителів) прийматимуть до 7 березня 2019 р.

Результати повідомлять 10 березня.

Більше інформації на сайті: <http://odnswp.pl/staz-metodyczny-w-toruniu-rekrutacja/>

Джерело: odnswp.pl

Drogi

WIESŁAWIE PISARSKI!

Poszybować przez życie jak ptak
Niezależny, wolny, szczęśliwy.
Poczuć prawdziwy życia smak,
Wszystkie kolory,
Jasne i ciemne odcienie.
Mieć odwagę, by wzbić się wysoko,
Przekroczyć sztywne granice
I nie bać się spełniać swych marzeń.
Tego w dniu Twych urodzin
Ci życzymy!

Prezes Towarzystwa Kultury Polskiej w Kowlu
Anatolij Herka,
członkowie Towarzystwa,
uczniowie Szkoły Polskiej w Kowlu
oraz redakcja «Monitora Wołyńskiego»

ЯРОСЛАВ!

Із нагоди

30-ЛІТТЯ

прийми найкращі побажання
любові, щастя, злагоди в сім'ї,
а також здоров'я,
щоби крутити педалі

Колеги з «Волинського монітора»

Z okazji pięknych Jubileuszy

WALENTYNIE SOZONIK,

IJI KOWALENKO,

LUDMILE MATALICKIEJ

moc najserdeczniejszych życzeń,
dużo zdrowia, uśmiechu i szczęścia,
spełnienia wszystkich marzeń
oraz wszelkiej pomyślności

składa Stowarzyszenie Kultury Polskiej na Wołyniu im. Ewy Felińskiej

